Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 28 март 1969 йил, жума • № 74 (14.237). • Баҳоси 2 тийин.

РЕСПУБЛИКА ЖАНУБИДА БАҲОРГИ ЭКИШ ЖАДАЛ БОШЛАНИБ КЕТДИ

ФАРҒОНА ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ КАТТА ҲИММАТИ

ЧОРВАДОРЛАР ВАЎДАГА ВАФО ҚИЛМОҚДАЛАР

ДАЛАЛАР ИШГА ЧОРЛАМОҚДА

Сирдарё областининг илғор хўжаликларида баҳорги экишга тайёргарлик ишлари кучайтириб юборилди. Суратда: Сирдарё районидаги «Правда» колхози даласида ерларни бороналаш ҳамда маккажўхори экиш лайти тасвирланган. Колхознинг коммунист Т. Омаров бошлиқ бригадаси 150 гектар ерга маккажўхори экмоқда. Бригада бунинг ҳар гектаридан 400 центнердан кўпроқ олишга аҳд қилган.

Абдухолиқ Тўраев фотоси.

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1969 ЙИЛГИ МАРРАЛАРИ:

ПАХТА — 490 минг тонна.

ДОН — 63 минг тонна.

Шу жумладан ШОЛИ — 14 минг тонна.

САБЗАВОТ — 37 минг тонна.

КАРТОШКА — 16,5 минг тонна.

ПОЛИЗ МАҲСУЛОТЛАРИ — 28,5 минг тонна.

МЕВА — 10 минг тонна.

ЎЗУМ — 8 минг тонна.

ГЎШТ — 15,6 минг тонна.

СУТ — 45 минг тонна.

ЖУН — 410 тонна.

ТУХУМ — 32 миллион дона.

ПИЛЛА — 3830 тонна.

Бу рақамлардан кўриниб турибдики, область меҳнаткашларининг юки анча оғир. Шунга қарамасдан, фарғоналиклар ваъда бердикми, бажарамиз, сўзимизнинг устидан чиқамиз, башарият доҳийси В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига муносиб туҳфалар тайёрлашга қатъий бел боғлаганмиз демоқдалар.

Шу кунларда Фарғона далаларида ижодий меҳнат бамисоли бўлоқдек мавж ура бошлади. Олтиариқ, Риштон, Ўзбекистон районларининг меҳнаткашлари чигит экишга ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўришяпти

Форишликлар ташаббусига қўшилган галлаорлар ва чорвадорлар ҳам маҳсулот етиштиришни кўпайтириш йўлида жонбозлик кўрсатишяпти. Сабзавотчор ҳамда боғбонлар, умуман соҳибкорларнинг ҳаммаси мўл ҳосил яштиғида зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Лекин, кўклам экиш ишларига тайёргарлик кўнгилдагидек олиб борилмаётир. Яқин кунларгача ҳали 21 минг гектар ер кузги шудгордан қолиб кетганлиги аниқланган эди. Афсуски, ер ҳайдашни тезлатиш учун мавжуд куч ва техника воситаларидан яхши фойдаланилаётгани йўқ.

Органик ўғитлар, айниқса гўнгтупроқ компостлари ернинг унумдорлигини оширишда катта роль ўйнайди. Маълумотларга қараганда областда ҳар гектар ер ҳисобига 1,5 тоннадан гўнг жамғарилганлиги аниқланган. Бу ишни бутун чоралар билан жадаллаштириш керак.

Бу йилги мавсумда ипак қурти парваришига тайёргарлик ишларини ҳам кўнгилдагидек деб бўлмайди. Фарғоналиклар ана шуларнинг ҳаммасини ҳисобга олиб экиш-тикиш ишларига пухта тайёргарлик кўришлари зарур.

Экишнинг қисқа муддатларда сифатли ўтказилишини таъминлашлари, бошқа дала ишларининг ҳам ой-тобида амалга оширилишига эришишлари зарур.

ЖАРҚЎРҒОН ТАРАДДУДИ

Деҳқонлар вақтни ғаниматбилиб экиш-тикиш ишларига ҳозирлик кўрмоқдалар. 90 минг трактор, минг-минглаб плуглар, сеялка, ер текислайдиган механизмлар тахт қилиб қўйилди.

Ўзбекистон жанубидаги дала меҳнаткашлари — Жарқўрғон районининг меҳнат аҳли оҳваво қулай келган ҳар бир кундан моҳирлик билан фойдаланиш намунасини кўрсатмоқдалар. Улар қўкламда техникадан ишнинг кўзини билиб жойида фойдаланишга аҳд қилишди. Жарқўрғон район партия комитетининг биринчи секретари Чори Алматов Ўзбекистон Телеграф Агентлигининг мухбирига шу ҳақда сўзлаб берди.

Жарқўрғонликлар қийин имтихон ҳисобланган чигит экиш даврини юксак масъулиятни ҳис қилган ҳолда кутиб олмоқдалар. Барча хўжаликларда далаларга ишларига қандай тайёргарлик кўрилганини текширишдан ўтказиш тугади. Н. Боймуродов номли, «Коммунизм», «Социализм» колхозларида бор техниканинг ҳаммаси ремонт қилиб қўйилди, кадрлар таълим олишди, ўғитлар, уруғлик ташиб келтирилди.

Тез-тез ёғиб турган ёмғир ҳам жарқўрғонликларнинг қўлини тута олгани йўқ. Бу ерда 800 гектар ернинг ҳаммасига беда экиб бўлинди, баҳорги ғалла экиш ҳам тамомланди. Минг гектар ламмикор майдонга кузда ғалла экилган эди. Қиши билан ана шу ғалла қўкариб, ёмғир ёққандан кейин тез авж ола бошлади. Шу минг гектар ердаги кузги ғалла озиқлантирилди. Хўжаликларда маккажўхори экишга киришилди.

(ЎзТАГ).

ЗАФАР САТРЛАРИ

Охунбобоев районидаги фермаларнинг чорвадорлари давлатга гўшт сотиш ярим йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Қабул пунктларига қарийб етти юз тонна гўшт топширилди. «Оқ олтин» колхозининг чорвадорлари бу муваффақиятга катта ҳисса қўшдилар. Улар йиллик топшириқни бажарганликлари тўғрисида Фарғона областида биринчилар қаторида рапорт бердилар. Қува районининг колхозлари ҳам гўшт сотиш ярим йиллик планини бажардилар. Улар гўшт комбинатига 731 тонна маҳсулот топширишди.

●

Қашқадарё область Шаҳрисабз районидаги Ленин номли колхоз аъзолари баҳори ғалла экишни областда биринчи бўлиб тамомладилар. Бозор Майлиев, Муҳиддин Муродов ва бошқа механизаторларнинг экипаж аъзолари оҳваво қулай келган ҳар бир соатдан фойдаланиб уч кун ичида 150 гектар майдонга ғалла экиб бўлдилар.

ДАЛА ИШЛАРИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

Ўзбекистон ССР областларида баҳорги экиш учун ер ҳайдаш, баҳорги дон ва беда экишнинг борыши тўғрисида 1969 йил 27 мартга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Минг гектар ҳисобида)

(Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — план бўйича ҳайдалиши зарур бўлган ер; учинчи устун — жами ҳайдалган ер; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда ҳайдалган ер. бешинчи устун — баҳорги дон экиш плани; олтинчи устун — жами экилган дон; еттинчи устун — шу жумладан бир кунда экилган дон. саккизинчи устун — беда экиш плани (донга аралаштириб экилаётган беда ҳам шу ҳисобга киради); тўққизинчи устун — жами экилган беда; ўнинчи устун — шу жумладан бир кунда экилган беда).

Тошкент	207,7	174,60	—	46,8	0,81	—	12	0,19	—
Сирдарё	322,3	263,02	0,40	71,5	4,01	0,30	19,2	0,07	—
Фарғона	222,9	39,29	0,28	4,8	—	—	9,1	4,65	0,09
Наманган	151	91,06	0,03	7,8	0,43	0,03	5,5	3,67	—
Андижон	204,6	92,79	—	1,8	0,59	—	6,5	2,85	0,08
Самарқанд	234	127,03	0,42	133,1	8,29	0,08	13	2,73	0,06
Бухоро	168,9	148,05	—	10,1	1,34	—	10,5	0,76	—
Қашқадарё	148,8	116,55	—	70,9	13,21	—	8,3	1,85	—
Сурхондарё	153	111,71	0,18	32,8	8,58	—	8	3,68	0,01
Хоразм	131	—	—	4,8	—	—	6	—	—
ҚҚАССР	164,8	26,90	—	10	—	—	10	—	—
Республика бўйича:	2109	1191	1,31	394,4	37,26	0,41	108,1	20,45	0,24

Ўзбекистон ССР областларида шўр ювишнинг борыши тўғрисида 1969 йил 27 мартга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Минг гектар ҳисобида)

(Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — шўри ювилиши зарур бўлган майдон; учинчи устун — шўри ювилган майдон; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда шўри ювилган майдон).

Самарқанд	3	3,4	—
Сирдарё	59	59,3	—
Наманган	30	23,3	0,6
Қашқадарё	11	4,6	0,2
Тошкент	1	0,4	—
Андижон	9	4,1	0,6
Бухоро	220	89,6	5,4
Хоразм	462	142,2	11,4
Фарғона	149	37,7	1,2
ҚҚАССР	385	93,9	3
Сурхондарё	23	7	—
Республика бўйича:	1352	464,5	22,4

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«ЭКОНОМИКА И ЖИЗНЬ» ЖУРНАЛИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Экономика и жизнь» журнали таъсис этилган кунга 50 йил тўлиши муносабати билан ва унинг Ўзбекистонда социалистик экономикани ҳамда маданиятни ривожлантириш соҳасидаги катта хизматларини тақдирлаб, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети давлат план комитетининг органи «Экономика и жизнь» журнали Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 27 март.
Тошкент шаҳри.

ИСЛОҲОТ ВА ҲАЁТ

ХЎЖАЛИК ИСЛОҲОТИГА БАҒИШЛАНГАН КОНФЕРЕНЦИЯ

Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтган корхоналарнинг тажрибаси 26-27 мартда Тошкентда бўлиб ўтган республика илмий-иқтисодий ишлаб чиқариш конференциясининг диққат марказида бўлди. Ялпи ва секция мажлисларида илғор ишлаб чиқариш коллективларининг иш фаолияти умумлаштирилди, янги резервлар аниқланди.

Ҳозир 529 завод, фабрика, корреспублика саноат корхоналарининг 46 процента янги системага ўтди, сотилаётган бутун маҳсулотнинг 60 процента ана шу корхоналарнинг улушига тўғри келади. Бу корхоналарда энг кўп фойда олинмоқда, меҳнат унумдорлигининг энг кўп ўсишига эришилмоқда, энг яхши сифат кўрсатгичлари қўлга киритилмоқда.

Конференция қатнашчилари ислоҳотнинг афзалликларидан тўлатўкис фойдаланиш учун хўжаликни бошқаришнинг янги системасига ўтдик, деб айтишнинг ўзигина кифоя қилмаслигини таъкидлаб, бу афзалликлардан тўла фойдаланиш учун янги системага ўтишга астойдил ва ҳар тарафлама тайёргарлик кўриш талаб қилинади, экономика ишини яхши йўлга қўйиш зарур, барча ишчилар, инженерлар, хизматчиларнинг ижодий ташаббусини авж олдириш керак, дейишди. Бу нарса ҳамма ерда ҳам ҳисобга олингани йўқ. Мана шунинг учун ҳам бултур янги системага кўчган айрим корхоналар планни уддалай олмадилар. Бундай корхоналар орасида Марғилон ипак комбинати, Фарғона тўқимачилик комбинати, Оҳангарон цемент заводи бор.

Айрим ҳолларда корхоналар маҳсулотни реализация қилиш планини бажарадилар-у, маҳсулот чиқариш юзасидан берилган топшириқни уддалай олмайдилар, технология режимига риоя қилмайдилар, чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш тўғрисида қайғирмайдилар.

Ўзбекистон саноатининг айрим тармоқларида корхоналарни хўжалигини бошқаришнинг янги системасига ўтказиш тамомланди. Бошқа республикалардаги ўхшаш корхоналарнинг катта тажрибаларига таяниш мумкин, Ленин, мисол учун, Тошкент тўқимачилик-галантерея «Учқун» фирмасининг жуда яхши натижалари республика Енгил саноат министрлиги томонидан чуқур ўрганилмади, ваҳолонки, шу системадаги корхоналарнинг фақат 61 тасигина янгича ишламоқда, ишлаётганларнинг ҳаммасида ҳам ислоҳот берган афзалликлардан ғўла-тўкис фойдаланилаётир, деб бўлмайди. Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги ўзига қарашли корхоналарнинг учдан бир қисмининг ишини юритишнинг янги системасига ўтказди.

Конференция қатнашчилари иқтисодий ислоҳотни амалга оширишда фан корхоналарга катта ёрдам бериши кераклигини таъкидлаб ўтдилар. Ишлаб чиқариш кучларини ўрганиш Совети ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг экономика институти, олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот институтлари ва бошқа муассасалар бу ишда муайян тажриба ортирдилар.

Ялпи мажлисда Ўзбекистон ССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари Ш. А. Ҳўжаев «Планли рахбарлик қилишни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришининг самарасини ошириш» секциясининг иш натижалари тўғрисида, республика молия министри В. Муродхўжаев «Хўжалик ҳисобини такомиллаштириш ва ишлаб чиқаришни рағбатлантириш» секциясининг иш якунлари тўғрисида ахборот бердилар.

Ялпи кенгашда Фарғона область партия комитетининг секретари В. Содиқов, Москва «Динамо» заводининг директори Н. Д. Петухов, СССР Давлат банкаси бошқармасининг бошлиғи А. И. Казанцев, Тошкент халқ хўжалиги институтининг ректори М. М. Корнев, СССР Госплани Раисининг ўринбосари Н. Н. Миротворцев, Ўзбекистон Касаба Союзлари Советининг Раиси М. А. Зондов ҳам сўзга чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимнин якунловчи нутқ сўзлади.

Конференция республика саноатида хўжалик ислоҳотини янада муваффақиятли амалга оширишга қаратилган тавсияларни қабул қилди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети транспорт, йўл хўжалиги ва алоқа, халқ маорифи, фан ва маданият, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот, савдо ва умумий овқатланиш, коммунал хўжалиги ва маиший хизмат доимий комиссияларининг ташаббуси билан Тошкентда ва пойтахт областида республика Олий Совети учинчи сессиясининг «Икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтиш муносабати билан Ўзбекистон ССР меҳнаткашларига маданий-маиший ва савдо хизматини яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлиги текшириб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми ўзининг мажлисида ана шу текшириш якунларини муҳокама қилди. Мажлисга Тошкент ва пойтахт область маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг, шу Советлар доимий комиссияларининг, республика министрликлари ва идораларининг рахбарлари таклиф қилинди. Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ҳ. А. Асомов Тошкент область ижроия комитетининг раиси Э. Т. Шайхов, Олий Совет доимий комиссияларининг рахбарлари А. Ю. Ғозиназаров, А. С. Пономарев, Н. С. Петрова, шунингдек Олий Совет Президиумининг бўлим мудири В. А. Расулова ахборот бердилар.

Олий Совет Президиуми Тошкент ва Тошкент областидаги шаҳарларнинг маҳаллий Совет ижроия комитетлари Олий Совет қарорини бажариш учун зарур бўлган ҳамма тадбирларни тўла амалга оширмаганликларини таъкидлаб ўтди. Шунинг оқибатида аҳолига маданий-маиший ва савдо хизмати кўрсатишда жиддий камчиликларга йўл қўйилган.

Тошкент шаҳар ва Тошкент область Советларининг ижроия комитетларига, шунингдек республика министрликлари ва идораларининг рахбарларига текшириш натижасида аниқланган камчиликларни қисқа муддат ичида тугатиш, хизмат кўрсатишга доир барча звеноларда ишни анча яхшилаш таклиф қилинди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Олий Совет доимий комиссияларининг хулосаларидан келиб чиқадиган масалаларни қараб чиқиш топширилди. Маҳаллий Советларга доимий комиссияларнинг фаолиятини оширишга қаратилган бир қанча тадбирларни амалга ошириш тавсия этилди.

Олий Совет Президиуми ўзининг шу мажлисида республика меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига бўлиб ўтган сайлов якунларини ҳам қараб чиқди. Сайлов уюшқоқлик билан, конституция ва сайлов тўғрисидаги Низом талабларига қатъий риоя қилган ҳолда ўтганлиги Совет Социалистик Демократияси тантанасининг, меҳнаткашлар Коммунистик партия ва унинг ленинча Марказий Комитети атрофига якдиллик билан жипслашганлигининг ёрқин далили бўлганлиги таъкидлаб ўтилди.

Олий Совет Президиуми янги чақириқ маҳаллий Советларининг муҳим вазифаси саноатга, қишлоқ хўжалигига рахбарлик юзасидан ўзларининг ишларини янада такомиллаштиришдан, иқтисодий ислоҳотни ўтказишда фаол қатнашишдан, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида уларга берилган ҳуқуқлардан тўлатўкис фойдаланишдан, саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз ва совхозлар В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги шарафига беш йиллик план топшириқларини ҳамда ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни қандай бажараётганликларини контроль қилиб боришдан иборат экэнлигини таъкидлаб ўтди. Қабул қилинган қарорда маҳаллий Советларнинг оммавий ташкилий ишларни янада такомиллаштириш, депутатларнинг сайловчилар билан алоқасини мустаҳкамлаш соҳасидаги конкрет вазифалари белгиланиб берилди.

(ЎзТАГ).

ЙЎҚОЛГАН ВАҚТ— ОЛТИНДАН ҚИММАТ...

«Совет Ўзбекистони» рейди

●

Кўклам келди. Ҳозирги пайтда ҳар кун, ҳар соат ғаниматдир. Қулай фурсатни қўлдан бермаслик учун курашган деҳқонгина муддаосига эришади. Шунинг учун ҳам бободеҳқонларимиз: «Йўқолган олтин топилади-ю, йўқолган вақт топилмайди», деб жуда тўғри айтганлар.

Лекин, Шерободда баҳорги экишга ҳозирлик ишлари ўлдажўлда. Буни қуйидаги мисоллар яққол кўрсатади: район хўжаликларида 13 минг гектар ўрнига энди 5.500 гектар ер ҳайдалди, далаларга пландаги 37 минг тонна ўрнига бор-йўғи 10 минг тонна гўнг чиқарилди. Ариқ-зовурларни тозалаш каби муҳим ишлар ҳам пайсалга солинятти.

Вазиятнинг бундай ташвишли бўлишига сабаб нима? Дастлаб шуни айтиш керакки, кўклам кампаниясини муваффақиятли ўтказишнинг асосий омили бўлган қишлоқ хўжалик техникаси ва зарур механизмлар ҳанузгача тахт қилиб қўйилган эмас. Колхоз ва совхозлар қўлидаги 330 та чопиқ тракторидан 50 тасига, 136 ҳайдов тракторидан 17 тасига шу кунга қадар қўл урилгани йўқ. «Ўзсельхозтехника» устахонасининг ҳовлисида занг босиб ётган 15 та чопиқ трактора қачон ремонтдан чиқишини «Ўзсельхозтехника» бирлашмаси бошлиғи М. Турсунов ҳам, район қишлоқ хўжалик бошқармасининг механизация бўлими бошлиғи К. Қодиров ҳам аниқ билмайди.

Хўжаликларнинг ўзлари ремонт қилиши лозим бўлган 35 та чопиқ тракторларн эса «запас қисмлар йўқ» баҳонаси билан қантариб қўйилган. Охунбобоев номли совхозда 12 та чопиқ трактори, Киров номли колхозда 5 та чопиқ тракторнинг моторлари ва бошқа муҳим узеллари очиб ташлангани га уч ойдан ошиқ вақт ўтаётган бўлса-да, уларни йиғиш ва баҳор экишига ҳозирлаш ҳақида ҳеч ким қайғурмаятти. Бу хўжаликларнинг рахбарлари К. Акимов, Ж. Рустамов, С. Маматқулов, У. Сатторовлар «Ҳали вақт бор, ёмғирлар тинмай баҳор экишини ўйлаш — сув кўрмай этик ечгандай бир гап», дейишиб бамайлихотир юрибдилар.

Район хўжаликларидаги чигит экадиган 164 та сеялкадан аранг 127 таси, 22 та дискали бороналдан энди 17 таси ремонт қилинганлиги ҳам совхоз директорлари ва колхоз раисларининг экиш кампаниясига ҳаддан ташқари бепарво ва масъулиятсизларча қараб келаётганлигини кўрсатиб турибди.

Ҳозиргача уруғлик чигит ҳам ташиб олингани йўқ. Белгиланган планга асосан колхоз ва совхозлар 2.100 тонна уруғлик чигитни ташиб олишлари ва уни 10 мартдан кечикмай саралаб қўйишлари керак эди. Аслида эса бу иш кечиктириб юборилмоқда.

— Бунинг сабаби бор, — деди куйиниб район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Ўртоқ Н. Алибоев, — биз шу пайтгача баъзи нав чигитларни қаердан олишни ҳам билмаймиз.

— Район хўжаликларида неча хил пахта уруғи экилади?

— Асосан уч нав чигит экилиши керак.

— Булардан қайсилари сизларда йўқ?

— Масалан, «5904-И» навли пахта чигити 2400 гектар майдонга экилиши керак. Аммо, бу навли уруғлар ҳануз районимизга ташиб келтирилган эмас. Бундан ҳам ачинарлироқ нарса шуки, бу йил 5850 гектар майдонга, ёки барча майдоннинг тенг ярмига экилиши планлаштирилган «138-Ф» навли пахта уруғини ҳатто қаердан олишимизни ҳам аниқ билмаймиз. Айтишларича, Қашқадарё областидан ташиб олинади деган гап бор...

Биз Ленин номли колхоз далаларини айланганимизда меҳнат интензивлигининг бўшашиб кетганлигини кўрдик. Шу сабабли бригаданинг ерлари шу дамгача ғўзапоядан тозаланмаган, ер ҳайдаш ва ғўнг ташишга киришилмаган. Колхознинг Иброҳим Ниёзов, Эшболта Дарвешев, Тўлабой Равшанов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам кўкламга ҳозирлик ишлари худди шундай ачинарли аҳволда. Хўжаликдаги 15 та чопиқ трактори «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасида ремонт қилиниши лозим бўлгани ҳолда 8 трактор устахонага олиб борилди-ю, қолганлари тракторчиларнинг уйлари олдида, очиқ ҳавода занг босиб ётибди. Шунингдек, 30 та сеялкадан 10 тасига қўл урилмаган, 3 та ҳайдов трактори ҳам ремонтсиз турибди.

Шеробод районининг меҳнаткашлари бу йил 11 минг гектаргача чигит экиб, 21 минг тонна пахта, шу жумладан 11,7 минг тонна ниҳоятда толали пахта етиштириш мажбуриятини олганлар. Бироқ, шуни айтиш керакки, шерободликлар мажбуриятга яраша меҳнат қилмаяптилар. Район рахбарларидан тортиб, хўжаликларнинг бошлиқларигача турли-туман баҳоналарни қўлкач қилиб, ҳамма айбни об-ҳавога тўнкайдилар.

Райком секретари Ўртоқ Б. Альбеков билан суҳбатлашганимизда ундан фақат ачиниш ва нолишдан бўлак бирор оғиз амалий гап эшитмадик. «Область ташкилотлари совхозларга плани жуда ошириб берилган, энди нима қилишга ҳайронмиз», деди у.

Фурсат ғаниматдир, баҳорнинг ҳар бир куни олтиндан қиммат. Шерободликлар бирор соат вақтни ҳам беқорга кетказмаслик чораларини кўриб, турли сабабларни рўкач қилмай амалий ишга тезроқ кўчмоқлари керак!

Б. ХЎЖАҚУЛОВ,
Шеробод район «Янги ҳаёт» газетасининг ходими,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПРОЛЕТАР ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИНИНГ ЛЕНИНЧА БАЙРОҒИ ОСТИДА

КОММУНИСТИК ИНТЕРНАЦИОНАЛ ТАШКИЛ ТОПГАНЛИГИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ИЛМИЙ СЕССИЯ

Учинчи Коммунистик Интернационал ташкил топганлигининг 50 йиллигига бағишланган илмий сессия 26 март куни Москвадаги Союзлар уйининг колонна залида ўз ишини давом эттирди.

Сессия ишида А. Я. Пельше, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, Коммунистик Интернационал ветеранларидан В. Ульбрихт, Ж. Дюкло, Р. Гюйо, Д. Ибаррури, Х. Бағдош, Д. Немеш ва бошқа чет эллик меҳмонлар қатнашмоқдалар.

Сессия иш бошлаган кунинг кечқурунги мажлисида Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси **Ж. Дюкло** биринчи бўлиб сўзга чиқди.

II Интернационал тарқалиб кетгандан кейин, дейди нотиқ, Коммунистик Интернационалнинг бундан 50 йил муқаддам, 1919 йил март ойида бўлиб ўтган I конгрессининг тарихий аҳамияти шу бўлдики, у, Ленин таъбири билан айтганда коммунизм байроғини баланд кўтарди, революцион пролетариат кучлари ана шу байроқ теварагига тўпланишлари лозим эди. Конгресс реформизмни ёки ленинизмни танлаб олиш зарурлиги тўғрисидаги масалани халқаро ишчилар ҳаракати олдига конкрет шаклда кўндаланг қилиб қўйди.

Париж Коммунасининг тажрибаси каби Октябрь революциясининг тажрибаси ҳам ишчилар синфи собиқ эксплуататорлар қаршилигини бостиришга қодир бўлган ҳокимиятга эга бўлмай туриб, шу эксплуататорларнинг эски тартиблари ни қайта тиклаш йўлдаги уринишларини даф қилмай туриб ва революцияни халқаро реакция ҳужумларидан ҳимоя қилмай туриб, галаба қозона олмаслигини кўрсатди. Коммунистик Интернационалнинг I конгресси ана шундай шароитларда ва ана шу принципларга таяниб, ҳаракат программасини қабул қилди ва ўзи эълон қилган Манифестда "бутун дунё меҳнаткашларини буржуазия диктатурасига қарши, меҳнаткашлар ҳокимиятини ўрнатиш учун курашга чақирди.

III Интернационал II Интернационалнинг оппортунистик қаноти билан алоқани узган жуда кўп коммунистик партияларни вужудга келтириш ва бирлаштиришдан обрат ўзининг биринчи вазифасини бажарди. Лекин шундан кейин оппортунизм таъсирининг ҳамма асоратларини — аста-секин йўқотмоқ учун кун сайин кураш олиб бориш зарур эди. 1920 йил декабрь ойида Франция Коммунистик партияси тузилгандан кейинги дастлабки йилларда шу партия ичида ана шундай кураш қизиб кетди.

Шундан кейин нотиқ халқаро ишчилар ҳаракатида ягона фронтни вужудга келтириш юзасидан Коммунистик Интернационал олиб борган ишларга муфассал тўхталиб ўтди. У фашизмга қарши курашда ишчилар бирлигини мустаҳкамлаш соҳасида Коммунистик Интернационал жуда катта роль ўйнаганлигини таъкидлади.

Турли мамлакатлардаги антифашист курашини ўрганиш туфайли VII конгресс: фашизмнинг галабалари муқаррар эмас эди, балки у ёки бу мамлакатдаги ишчилар синфининг бўлиниб кетганлиги натижасида унинг заифлашиб қолганлигидан далолат берар эди, холос, деган қимматли хулосалар чиқара олди. Георгий Димитров Коммунистик Интернационалнинг 1935 йилги VII конгрессида қилган докладида шуни таъкидладики, пролетариатнинг ягона фронти иккиланиб турган элементларга ишчилар синфининг кучини кўрсатиб, деҳқонларга, шаҳарлардаги майда буржуазияга ва зиёлиларга ҳам жуда катта таъсир ўтказди.

Франция Коммунистик партияси, деб таъкидлайди Ж. Дюкло, коммунистларнинг ҳам, социалистларнинг ҳам биргалашиб ҳаракат қилиши учун ва тараққипарвар кучларнинг иттифоқи учун муттасил кураш олиб бориб, Ленининг «Оммани кўнглига йўл топиш» тўғрисидаги актуал даъватини воқеликка айлантиришга ҳаракат қилганлигини қонуний ифтиҳор билан эслатиб ўта олади.

Ҳозирги вақтда капиталистик монополиялар ҳокимиятига қарши ва социализмга йўл очувчи илғор демократияни қўлга киритиш учун олиб борилаётган курашда Коммунистик Интернационалнинг сабоқлари аввалгидек актуал бўлиб турибди.

Пировардида Ж. Дюкло бундай деди: Коммунистик Интернационалнинг 50 йиллиги кунларида биз шуни айта оламиз ки, бизнинг асримиз марксизм-ленинизмни бутун ер юзи бўйлаб зафарли юриши асри бўлиб қолади, улкан ижтимоий ўзгаришлар асри бўлиб қолади, бу ўзгаришлар бутун илғор инсониятни социализм байроғи остига жипслаштириш белгиси остида ўтказилади.

Ҳиндистон Коммунистик партияси Марказий ижроия комитетининг аъзоси, партия миллий кенгашининг секретари С. Г. Сардесай минбарга чиқиб, бундай дейди:

Улуғ Октябрь социалистик революцияси (шу революция вақтида рус ишчилар синфи Совет давлатини барпо этган эди) шарофати билан вужудга келган ва Совет давлатининг асосчиси — Ленин номи билан чамбарчас боғланган учинчи Коммунистик Интернационал инсоният тарихида абадий ўрин олиб қолди. Марксизм-ленинизм ҳамда совет революцияси билан Коммунистик Интернационал ҳаракатга келтирган халқаро революцион ҳаракат ярим аср мобайнида бутун дунёда шу қадар кўп тараққиётлар ва ютуқларни ўз томонига ўтказиб олдики, бирон ҳаракат ёки идеологиянинг шундай қила олганлигини кўрсатувчи бошқа мисол тарихда бўлган эмас.

Совет революцияси бутун миллий озодлик курашининг қўламини, суръатини ва жанговарлиқ руҳини юксалтиришга кўмаклашди. Бу революция оммаларнинг ижтимоий-иқтисодий онгини чуқурлаштирди ва уларнинг пировард галабага ишончини кучайтирди. Сунь Ят-сен, Тилак, Ганди, Неру, Тагор ҳамда Осиё ва Африкадаги миллий озодлик ҳаракатининг бошқа кўпгина ветеранлари ва мутафаккирлари завқ-шавқ билан айтган сўзларида Совет Иттифоқининг миллий ва социал озодлик ролига муносиб баҳо бердилар.

Пролетар интернационализми — бир томонлама ҳодиса эмаслигини таъкидлаб ўтмайдиган бўлсам ҳам ўз бурчимни адо қилмаган бўлур эдим, дейди нотиқ.

Ленин ишлаб чиққан ва Коммунистик Интернационал оғишмай амалга оширган буюк ҳақиқатлар яъни: ҳозирги тарихий даврда миллий масалани социализмнинг порлоқ йолдузи билан уйғунлаштирган тақдирдагина миллий масала пухта ва ижобий ҳал қилиниши мумкин; собиқ мустамлака ва ярим мустамлака мамлакатларнинг миллий мустақиллиги миллий демократик революцияга айлантирилган тақдирдагина гарантиланиши мумкин; мамлакатдаги деҳқонларни ва барча демократик, антиимпериалистик, антифеодал элементларни сафарбар қилишга ва бирлаштиришга қодир бўлган оммавий Коммунистик партия раҳбарлигидаги ишчилар синфи бу курашга раҳбарлик қилиши зарур; ишчилар синфи эндигина ривожланиб бораётган мамлакатларда ҳам илмий социализмни кўзловчи революцион, демократик партиялар бўлиши лозим; оқибат натижада аҳволни революцион курашгина тубдан ўзгартиришга олиб бориши мумкин; олга томон қилинадиган ана шу ҳаракатнинг ҳаммаси озод бўлган мамлакатлар билан социалистик мамлакатларнинг яқин иттифоқ бўлишини тақозо этади, — деган улуғ ҳақиқатлар — зна шу туб ҳақиқатлар илгари ҳеч қачон ҳозиргидек ҳаққоний бўлмаган эди.

Марксизм-ленинизм догматик оғмачиликка ҳам, ревизионистик оғмачиликка ҳам ҳамиша қарши курашиб келди.

Лекин кейинги вақтларда ана шу ҳар иккала оғмачилик миллатчилик, миллий худбинлик, миллий эгоцентризм билан бирлашиб кетаётганлигини кўриб турибмиз. Бу эса ҳаракатимизнинг кони ва жони бўлган, биз нафас олиб турган ҳаво бўлган пролетар интернационализмидан юз ўгиришни билдирган бўлур эди. Ҳаётимизнинг ҳар бир палласида биз ҳар бир коммунист, ҳар бир Коммунистик партия халқаро оилининг, халқаро қардошлигининг таркибий, ажралмас қисми эканлигини яхши англаб турмайдиган бўлсак, у ҳолда коммунизм ўз моҳиятидан маҳрум қилинган бўлади.

Халқаро коммунистик ҳаракатнинг шакллари ва партиялар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг нормалари Коммунистик Интернационал тарқатиб юборилган вақтдагидан ўзгарганлиги табиий. Маркс билан Ленин бизга: Жаҳон Коммунистик ҳаракатини жипслаштириш шакллари ва методлари мутлақ нарса эмас, деб таълим бердилар. Бу шакл ва методлар тарихий шароитларга қараб белгиланади ва ўзгариб борувчи вазиятга мослаштирилади.

Лекин биз шуни жуда равшан тушуниб олишимиз керакки, ҳар қандай вазиятда ҳам халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги қандайдир шаклга эга бўлиши лозим. Ҳеч қачон мазмун ўз шаклига эга бўлмай қолган эмас ва бундай бўлиши мумкин ҳам эмас. Ҳиндистон Коммунистик партияси икки томонлама ва кўп томонлама фикрлашиш ва тажрибани баҳам кўриш йўлини қўллаб-қувватлаш билан бирга коммунистик ва ишчи партияларнинг мўжаллаланаётган халқаро Кенгаши чақирилишини ҳам батамом қувватлайди. Бизнинг партиямиз бундай кенгашлар вақти-вақти билан чақириб турилиши лозим, деб ҳисоблайди. Бу нарса ҳаммамизнинг умумий душманимиз бўлган империализмга қарши бирлигимизни мустаҳкамлаш учунгина эмас, шу билан бирга турли масалалар хусусида орамиздаги ихтилофлар ва тушунмовчиликларни бартараф қилиш учун ҳам зарур.

Нотиқ Вьетнам қаҳрамон халқининг фидокорона курашини қизғин табриклаб, ўз сўзининг пировардида қуйидагиларни айтди: Империалистик агрессия дунёнинг қайси қисмида содир бўлмасин, унга қаршилик кўрсатиш ва бу агрессияни барбод қилиш учун ўз сафларимизни юксалтириш ва турли мамлакатлардаги миллион-миллион кишиларни сафарбар қилиш бизнинг олий бурчимиздир. Империализмнинг уруш чиқаришига йўл қўймаслик керак. Эндиликда тинчлик учун кураш озодлик ва социализм учун кураш билан ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкам бирлашиб кетди.

Люксембург Компартиясининг раиси **Д. Урбани** ўз мамлакатидаги ишчилар ҳаракати учун III Коммунистик Интернационалнинг аҳамияти тўғрисидаги масалага батафсил тўхталиб бундай дейди: Коммунистик Интернационал айрим коммунистик партияларни ишчилар синфининг яхши ташкил этилган, интизомли, чинакам партияларига айлантириш учун кўп иш қилди, барча мамлакатлардаги меҳнаткашлар оммасини ўзларининг сиёсий, иқтисодий ва миллий манфаатларини ҳимоя қилишга, фашизм ва урушга қарши курашга, тинчлик, демократия, социализм мустаҳкам кўрғони, фашизм ва империализмга қарши курашда халқларнинг суянчи тоғи бўлиб келган ва шундай бўлиб қолаётган Совет Иттифоқини ҳимоя қилишга сафарбар этиши уларга амалий ёрдам берди.

Барча коммунистик партиялар халқаро бирдамлигининг принципи — пролетар интернационализми ҳаммамизни ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ руҳлантириши лозим.

Жаҳон коммунистик ҳаракатидаги айрим партияларда бирдик масаласида хатарли иккиланишлар ва беқарорлик кайфияти намоён бўлаётганлигини зўр таассуф билан қайд қилиб ўтишга мажбурмиз, дейди сўзини давом эттириб Д. Урбани. Аввало, Хитойдаги воқеаларнинг ривожланиб бориши марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принципларидан чекиниш нималарга олиб боришиқ мумкинлигини — бундай чекиниш майда буржуа, тор миллатчилик ва шовинизм ботқоғига ботириб юборишини кўрсатиб турибди. Шундан фойдаланиб қолган Мао тўдаси партияга путур етказиб, Советларга қарши сиёсатни ўз қуроли қилиб олди. Бу сиёсат хитой халқига, халқаро ишчилар ҳаракатига ва бутун дунёдаги тинчлик ишига жуда катта хавф солмоқда.

Ҳаммамизнинг душманимиз бўлган ва ўз агрессивлигини тобора кучайтираётган империализмга қарши биргаликда курашмоқ керак. Бу эса, жаҳон коммунистик ҳаракати стратегияси ва тактикаси масалалари юзасидан биргаликда ишлаб чиқилган ва биргаликда қабул қилинган нормаларнинг, ҳамма партиялар риоя қилиши лозим бўлган нормаларнинг мавжуд бўлишини тақозо этади. Бу эса, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бой тажрибасини ва унинг социализм қурилишидаги буюк муваффақиятларни ҳисобга олиб, унинг ҳал қилувчи ролини ҳеч сўзсиз эътироф қилишни ҳам тақозо этади.

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси **Д. Немеш** сўз олади. Унинг роса ярим аср муқаддам бўлиб ўтган революцион воқеалар ҳақидаги, шу воқеалар натижасида III Интернационал ҳам руҳлантириб турган венгер пролетариати 1919 йил мартида ҳокимиятни қўлга олганлиги тўғрисидаги сўзларини сессия қатнашчилари мароқ билан тинглайдилар.

III Коммунистик Интернационалнинг секциялари сифатида каттагина революцион кучга айланган коммунистик партияларнинг жуда кўпчилиги Коммунистик Интернационал тарқатиб юборилганидан кейин ўз мамлакатларининг сиёсий ҳаётида катта роль ўйнай бошлади ва ҳозир янада катта роль ўйнамоқдалар. Иккинчи жаҳон урушидан кейин бир қанча янги мамлакатларда социалистик революция галаба қозониб, социализм жаҳон системасига айланганлигида шу партиялар етакчи роль ўйнадилар. Бир қанча капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфи ўзининг сиёсий позицияларини анчагина мустаҳкамлаб олишларида коммунистик партиялар голт катта роль ўйнади.

Коммунистик партияларнинг, Коммунистик Интернационал секцияларининг жанговар фаолияти Коммунистик Интернационал тарихшинги асосий мазмунидир. Ана шу партияларнинг, шунингдек ўзўзидан равишда, қардош партиялар вакилларидан тузилган III Интернационал марказий органларининг кураш тажрибаси халқаро ишчилар синфига кўпгина қимматли ва ибратли сабоқлар қолдирди. Нотиқ ишонч билдириб айтдики, ана шу сабоқларни холисона баҳолаш ва улардан фойдаланиш империализмга, тинчлик учун, социализм учун, коммунизм учун ҳозирги пайтда олиб бораётган курашда катта ёрдам бериши мумкин.

26 март эрталабки мажлисда Коммунистик Интернационалнинг ветерани Испания Коммунистик партиясининг Раиси **Долорес Ибаррури** биринчи бўлиб сўзга чиқди.

Биз, халқаро ишчилар синфининг энг жанговар қисмини ўз байроклари остида яна бирлаштирган, Коммунистик Интернационал ташкил топган қуннинг эллик йиллигини нишонлар эканмиз, дейди Д. Ибаррури, ўлмас В. И. Ленининг сиймоси улкан мутафаккир ва амалиётчи образи каби янз хотирамизда намоён бўлади. В. И. Ленин революционерга хос метиндек мантиқ билан марксизмни ғайри революцион реформизмдан ва болаларча сўлликдан ҳимоя қилиб қолди, марксизмга ҳаёт ва реаллик бахш этиб, тарихдаги энг муҳим революцияни — 1917 йилги Октябрь социалистик революциясини галабага олиб келди.

Ҳозирги халқаро аҳволда юз бераётган барча янги ижобий ҳодисалар замирида бирон бир шаклда социализмнинг таъсири, социалистик дунё мавжудлигининг таъсири бор.

Шундан кейин Д. Ибаррури халқ фронтининг олиб борган сиёсатига, унинг қайси тарихий шароитда тузилганлигига, 30-йилларда коммунистик партиялар олиб борган тактиканинг хусусиятларига батафсил тўхталиб ўтди.

Халқ фронтининг Коммунистик Интернационал VII конгрессида маъқулланган кенг демократик сиёсати коммунистик партиялар томонидан маҳорат билан амалга оширилган барча мамлакатларда дейди нотиқ, ишчилар, деҳқонлар ва интеллигенциянинг жуда катта кучларини ҳаракатга келтирди. Бу кучлар фашизмга қарши демократия учун курашга қатъият билан қўшилдилар. Бу эса, дарҳол коммунистик партияларнинг соғ жиҳатдан ўсишига ва омма ўртасидаги ўсишига сабаб бўлди.

Бошқа мамлакатлардагига қараганда халқ фронти кенгроқ ташкил бўлган Испанияда халқ фронти барча демократик кучлар бирлигининг қандай революцион аҳамиятга эга эканлигини жуда равшан кўрсатиб берди.

Худди мана шу халқ фронтининг мавжудлиги Испанияда 1936 йилда фашист ҳарбий исёнига қурол билан қаршилик кўрсатишни уюштиришга имкон берди. Бу қуролли қаршилик демократик ва прогрессив ҳаракат тарихида унинг энг мароқли ва қаҳрамонона саҳифаларидан бири бўлиб қолди.

Биз, пролетар интернационализми руҳида тарбияланган испан коммунистлари ўзимизни озодлик ва мустақиллик учун курашаётган барча халқлар билан бирдаммиз, деб ҳис қиламиз. Биз империализмга қарши, империалистик реакциянинг ҳар қандай найрангларига қарши курашда социалистик мамлакатлар билан ва биринчи навбатда Совет Иттифоқи билан айниқса бирдаммиз.

Сессиянинг охирги кунида, шунингдек, СССР Фанлар академиясининг вице президенти А. М. Румянцев, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Р. Аврамов, Аргентина Компартияси ижроия комитетининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Альсира де ля Пенья, Буюк Британия Коммунистик партиясининг ветерани П. Керриган, Уругвай Компартияси Марказий Комитети ижроия комитетининг аъзоси Хосе Луис Массера, Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари Х. Бағдош, АҚШ Коммунистик партияси Миллий ижроия бюроси ва миллий комитет секретариатининг аъзоси Ж. Жексон, Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Р. Гюйо, Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг аъзоси Э. Серени, КПСС Марказий Комитети аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг директори академик П. Н. Федосеев, Франция коммунистик ҳаракатининг машҳур арбоби Ж. Коньо сўзга чиқдилар.

П. Н. Федосеев сессияни ёпиқ деб эълон қилиш олдидан Коммунистик Интернационалнинг ветеранларига ва шу учрашувда қатнашиш учун чет эллардан келган бошқа барча ўртоқларга чуқур миннатдорчилик изҳор қилди.

Учрашув иштирокчилари В. И. Ленининг 1919 йил март ойи охирларида граммофон пластинкасига ёзиб олинган «III Коммунистик Интернационал» ҳақидаги нутқини эҳтиётлик билан тингладилар.

Сессиянинг иши тугади. Унинг иштирокчилари партия гимни «Интернационал»ни баланд руҳ билан айтдилар. (ТАСС).

ҲАМКОРЛИК муваффақият билан ривожланиб бормоқда

Ироқ Республикаси ташқи ишлар министри Абдул Карим Абдул Саттор Аш-Шайхли СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг таклифига биноан Совет ҳукуматининг меҳмони сифатида 1969 йилнинг 20 мартидан 25 мартигача расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлди.

Шу визит тўғрисидаги қўшма ахборотда айтиладики, Ироқ ташқи ишлар министри СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан қилган суҳбатлари чоғида «ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар масалалари юзасидан, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи муҳим халқаро проблемалар юзасидан, жумладан, Яқин Шарқдаги аҳволга алоқадор масалалар юзасидан кенг фикрлашиб олинди».

Томонлар шуни мамнуният билан қайд этдиларки, Совет Иттифоқи билан Ироқ республикаси ўртасида турли соҳаларда дўстона муносабатлар ва ҳамкорлик муваффақият билан ривожланиб бормоқда. Бу муносабатлар ва ҳамкорлик доимо тенглик, ўзаро ҳурмат ва бир-бирларининг ишларига аралашмаслик принципларига асосланмоқда.

Ахборотда Яқин Шарқдаги хавфли аҳвол диққат билан кўриб чиқилганлиги айтилади. Томонлар «Яқин Шарқдаги кескинликни юмшатмоқ учун агрессор қўшинларини оккупация қилинган барча араб территорияларидан дарҳол чиқариб олиб кетиш зарур» деб айтдилар.

«Совет Иттифоқи араб халқларининг одилона курашини ҳамиша қўллаб-қувватлаяжагини таъкидлади» дейилади ахборотда. «Ироқ томони араб проблемаларини ҳал қилишда ёрдам ва мадад кўрсатиш юзасидан Совет Иттифоқининг позициясига юксак баҳо берганлигини билдирди».

Ироқ республикаси ташқи ишлар министрининг СССР га қилган визити Совет — Ироқ дўстона муносабатларининг янада ривожланишига хизмат қилади, деб ишонч билдирилди. (ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНИЙ ЖАЗОИРГА КЕЛДИ

ЖАЗОИР, 26 март. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Жазоир Халқ Демократик Республикаси революцион кенгашининг Раиси, Министрлар Кенгашининг Раиси Хуари Бумиддиннинг таклифига биноан расмий визит билан бугун Жазоирга келди.

Дар ал-Бейд аэродромида Н. В. Подгорнийни Х. Бумиддин ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Олмалиқ химия заводи қурилишида ўртоқ Смирнов бошлиқ компленс бригада алоҳида намуна кўрсатмоқда. Суратда: шу бригаданинг энг илғор қурувчиларидан Қобил Зокиров. У смена топшириқларини бир ярим ҳисса ортиғи билан бажариб, тайёр маҳсулотлар омборининг тезроқ фойдаланишга топширилиши учун олиб борилаётган курашга ҳисса қўшмоқда.

В. Сироткин фотоси.

Янгиликлар, ХУШХАБАРЛАР

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ!

● АНДИЖОНДАГИ, «Жанубий Оламушук» нефть кони коллективи беш йиллик бошидан буён пландан ташқари ўн уч минг тонна ёқилғи қазиб чиқарди. Шундай қилиб, кон коллективи республиканинг нефть қазиб чиқарувчи корхоналари ўртасида биринчи бўлиб бутун беш йилликка олган мажбуриятини бажарди. Коллективнинг аҳли бўлиб ишлаши, нефть қазишнинг илғор усулларини кенг қўлланиши туфайли шундай муваффақиятга эришилди.

БОКСИТ КОНИ

● МИРЗАЧЎЛ яқинида боксит конлари биринчи марта топилди. Бу ерда саноат учун муҳим бўлган ана шу хом ашё қарийб икки юз метр чуқурликда жойлашган. Ўтказилган текширишлар ана шу бокситларнинг алюминий эритиб олиш учун ҳам, юқори сифатли абразив материаллар ишлаб чиқариш учун ҳам яроқли эканлигини кўрсатди.

ҲОВУЗ ЛОЙИҲАСИ ТАЙЕР

● МОСКВА «Гидрорибпроект» институтининг Ўрта Осиё лойиҳа-қидириш экспедицияси коллективи Фарғона водийсида энг йирик ҳовуз хўжалиги лойиҳасини тузишга киришди.

Хўжаликнинг минг гектарни эгаллайдиган сув ости фермалари Намангандан 60 километр нарида чўзилиб кетади. Бу — Оққўрғон комбинатидан кейин Ўрта Осиёда катталиги жиҳатидан иккинчи ҳовуз бўлади. Бу фабрика ҳар йили 10 минг центнердан кўпроқ балиқ етказиб беради. Бўлажак ҳовузни тўлдириш учун ғўзани суғоришга яроқсиз сизот сувларидан фойдаланиш мўлжалланади.

Хўжалик ҳузурида балиқчаларни ўстирадиган жой бўлиши ҳам кўзда тутилган.

ЖАНГОВАР САФДА

«ЭКОНОМИКА И ЖИЗНЬ» ЖУРНАЛИНИНГ БИРИНЧИ СОНИ ЧИҚҚАНИГА ЭЛЛИК ЙИЛ ТЎЛДИ

«Туркистон халқ хўжалиги», («Народное хозяйство Туркестана») журналининг биринчи сони чиққанига эллик йил тўлди. Бу журнал Халқ Хўжалиги Марказий Советининг органи эди. Туркистон Совет республикасининг Комиссарлар Совети 1919 йилнинг 19 февралида янги журнал чиқариш ҳақида қарор қабул қилган эди. Журналнинг биринчи сони бундан ярим аср муқаддам 30 мартда босилиб чиқди. Ҳозир журналнинг ана шу ноёб сонини қўлга олар эканмиз, ўша оловли йиллар хаёлимиздан ўтади.

1919 йил. Ўлкада очарчилик. Халқ хўжалиги ночор аҳволда. Туркистон Россиянинг марказидан узилиб қолган. Бир бурда нон, бир метр бўз аниқога шафе.

Ўша оғир йилларда журналимиз қуйидагиларни ёзган эди: «Аҳоли ўртасида очарчилик... халқ бошига оғир кулфат тушди... Завод, фабрикалар ёнилғи йўқлиги учун ишламай турибди. Темир йўл транспортида ҳам танглик авж олмоқда. Туркистондаги темир йўлларда битта-иккита поезд қатнаб турибди, холос».

Ана шундай оғир йилларда, гражданлар уруши даврида В. И. Ленин бошлиқ большевиклар партияси социализм қуриш планларини белгилаб бердилар. Мамлакатнинг бошқа ўлкалари қатори Туркисон ҳам ривожланиш, юксалиш йўлига тушиб олди.

Ўша оғир йилларда «Народное хозяйство Туркестана» журнали Фарғонада босмачиларга қарши кураш тўғрисида, Тошкентга нон ортилган поездлар келаётгани хусусида, корхоналар национализация қилинаётгани ҳақида, очарчиликка қарши кураш Марказий комиссиясининг ҳуқуқлари тўғрисида ёзарди. Хуллас ўша қуннинг нафаси билан яшарди.

Журнал Ўрта Осиё ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш йўллари тўғрисида кўп материаллар чоп этган эди. Бу мақолаларда Туркистонда кўмир ва нефть қазиб олишни кўпайтириш, озокерит, туз ва олтингугурт конларини ишга солиш тўғрисида масалалар кўтарилган. Журнал авторлари Сирдарё ҳавзасида янги ерларни ўзлаштириш, янги завод ва фабрикалар, йўллар ва электростанциялар қуриш тўғрисида қимматли мулоҳазаларни ўртага ташлаганлар.

Журналнинг вақт ўтиши билан саргайиб кетган саҳифаларини варақлар эканмиз, у иқтисодиётимиз тараққиётининг кўзгуси бўлганлигини кўрамиз. ... Айниқса сўнгги ўн йиллик республикамиз ишлаб чиқариш кучларининг ривожланиши жиҳатидан ҳам, ўлкамиз экономикаси ва маданиятининг гуллаб-яшнаётганлиги жиҳатидан ҳам, шунингдек журналимизнинг мундарижаси кенгайганлиги жиҳатидан ҳам диққатга сазовордир. Мен журналимизнинг ана шу йиллар мобайнида чиққан сонлари ҳақида батафсил гапириб ўтирмайман. Улар ўқувчиларимизга маълум. Лекин Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллиги нишонланадиган йилда чиққан журналимизнинг бир сони тўғрисида икки оғиз гапириб ўтмоқчиман. Журналнинг бу сони юбилей йилининг бир қунига, 16 ноябрга бағишланган эди. Шу куни электростанцияларимиз 33 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарди. Бу озмикўпми? Ҳамма нарса таққосланганда кўзга бўртиб кўринади. Улуғ Октябрга қадар ҳозирги Ўзбекистон территориясида бир йилда 3,3 миллион киловатт-соат электр энергия ҳосил қилинарди. Демак ҳозир биз ҳар куни революциядан илгари бир йилда ишлаб чиқарилган электр энергиядан ўн марта кўп энергия ҳосил қилмоқдамиз. Ленинча электрлаштириш планининг буюк шарофати ана шунақа.

Кейинги йилларда «Экономика и жизнь» журнали саҳифаларида бир қанча энг муҳим халқ хўжалиги муаммолари ўртага ташланди. Булар орасида интичка толали пахта етиштиришни кўпайтириш ҳамда пахтачиликни комплекс механизациялашни тугаллаш, Ўрта Осиёда мамлакатнинг иккинчи тўқимачилик саноати марказини бунёд этиш ҳамда пландаштириш ва хўжалик юритишни такомиллаштиришга оид кўплаб мақолалар бор. Шу нарса бизга завқ-шавқ бағишлайди ва ғайратимизга ғайрат қўшадики, ана шу муаммолардан кўпчилиги ҳал этилди, айримлари эса ҳал этилмоқда.

Биз журналимизнинг юбилейини нишонлар эканмиз, айниқса шу кунларда олдимизда катта ва масъулиятли вазифалар турганлигини чуқур ҳис этмоқдамиз. Журналимиз авторлари ва редакция коллективи Владимир Ильич Ленининг юз йиллик тўйи арафасида буюк Ильич ғояларининг улуғворлигини, Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон меҳнаткашлари эришган шонли галабаларни, Ленин ғояларининг тантанасини ёрқинроқ ва чуқурроқ кўрсатиб бериши керак.

Биз бундан буён халқ хўжалигини пландаштиришнинг назарий ва амалий масалаларини янада пухтароқ ёритмоқчимиз. Илғор корхоналар ва қурилиш ташкилотлари тажрибасини ҳар томонлама кўрсатиб бериш ҳаракатидамиз. Ишлаб чиқариш кучларини оптимал жойлаштириш масалалари ҳамда халқ хўжалигининг айрим тармоқларини ривожлантириш суръатлари ва миқёслари тўғрисида муаммоли мақолаларни ҳам ўқувчилар диққатига ҳавола қилиш ниятидамиз.

Биз ўқувчилар оммаси билан алоқани янада мустаҳкамлаймиз, партия ва совет ходимларини, олимлар ва инженер-техник ходимларни, иқтисодчилар ва планчиларни журналимиз муаллифлари сифатида редакциямиз ишига кўпроқ жалб этаберамиз.

Н. КОВИНЕВ,
«Экономика и жизнь» журналининг бош муҳаррири.

ТАЖРИБА ВА ТАШАББУС

ТЕХНИКА — ҚАНОТИМИЗ

Булунғур — Самарқанд областининг йирик, кўп тармоқли районларидан бири. Районимизда пахта, дон, сабзавот, мева ва узум етиштириш йил сайин кўпаймоқда. Ўтган йил айниқса яхши якунланди. Пахта тайёрлаш плани 107 процент бажарилди. Давлатга бошқа хил деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари сотиш планлари ҳам тўла бажарилди. Хўжаликларнинг экономикаси мустаҳкамланди.

Пахтачилик, галлачилик ва бошқа соҳаларда бундай катта ютуқларга техникадан яхши фойдаланиш, комплекс механизацияни кенг жорий қилиш туфайли эришилянти. Эндиликда район хўжаликларида дала ишларининг тўртдан уч қисми механизмлар ёрдамида бажарилянти. Кўп меҳнат сарфланадиган пахта терими тобора кенгроқ машиналаштирилянти. Меҳнат унумдорлиги 74 процент ошди.

Техникани сақлаш

Бу мақолада район колхоз ва совхозларида меҳнат унумдорлигини оширишда техниканинг тутган роли, уни сақлаш ва ундан фойдаланишдаги тажрибалар ҳақида ҳикоя қилиб бермоқчиман. Иқрор бўлиш керакки, район хўжаликларида илгарилари техникани сақлашга етарли эътибор берилмасди. Тракторлар, терим агрегатлари ва бошқа хил механизмлар дала ишлари тугаллангач, жойларда қолиб кетар, занг босиб ётар эди. Кўклам экиш кампанияси бошланиш олдидангина улар шошилинч ремонт қилинарди. Ремонтнинг сифати яхши бўлмас ва окибатда тракторлар ҳамда бошқа хил механизмлар кўп вақт бекор турар, дала ишлари ўз вақтида бажарилмасди.

Техникага бундай муносабатда бўлиш сабаблари пухта ўрганилди. Уни қандай қилиб йўқотиш ҳақида атрофлича ўйладик. Колхоз правлениелари ва совхозларнинг директорлари билан бамаслаҳат хўжаликларда техникани сақлаш бўйича инженер бўлиши керак деган қарорга келинди. Бу инженер зиммасига дала ишларидан бўшаган тракторлар ва бошқа хил механизмларни машина-трактор паркида маркалари бўйича алоҳида сақлаш вазифаси юклатилди.

Дастлаб бу иш «Октябрь» колхозида йўлга қўйилди. Хўжаликнинг техникани сақлаш бўйича инженери Ҳақберди Болибеков ҳар бир механизатордан ўзига бириктирилган трактор ва машиналардан унумли фойдаланишни, дала ишлари тугагандан кейин уларни машина-трактор паркига тегишли ҳужжат билан топшириши қатъий талаб қилди. Тракторлар ва бошқа хил механизмлардан иш мавсумида далада фойдаланиб, бошқа вақтларда улар колхоз машина-трактор паркида сақланадиган бўлди. Райондаги қолган барча колхоз ва совхозларда ҳам худди шундай тартиб ўрнатилди.

Доимий ремонт бригадалари

Хўжаликлардаги устахоналар ҳузурида доимий ремонт бригадалари ташкил этилди. Бу бригадалар малакали механизаторлар, слесарлар, токарлар, темирчилар, электр пайвандчилар запас қисмлар билан таъминланди. Ремонтчилар учун қулай шароитлар яратиб берилди. Техникани қишда ремонт қилиш учун иссиқ жойлар ажратилди. ремонтчилар иссиқ кийим-бош билан таъминланди.

Хўжаликларда доимий ремонт бригадалари ташкил қилингач, устахоналар қўшимча асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Уларда трактор ва бошқа мураккаб машиналарнинг қисмларини бемалол ремонт қилиш мумкин бўлиб қолди. Барча турдаги жорий ремонт ишлари хўжаликларнинг ўзида амалга оширила бошланди. Шу билан бирга, доимий ремонт бригадаларида меҳнат унумдорлигини ошириш, эҳтиёт қисмларга қилинадиган сарф-харажатларни камайтириш, ремонтни сифатли қилиш чоралари кўрилди. Ремонт бригадаларида ишлаётган илғор механизаторлар, токарь ва слесарлар меҳнати рағбатлантириб борилди.

Ихтисослаштирилган устахоналар

Барча турдаги жорий ремонт ишлари хўжаликлардаги устахоналарда бажарилса, капитал ремонт «Ўзсельхозтехника» район бирлашмаси ва Жомбой бўлимидаги устахоналарда қилинади. Бу ҳар икки устахонада турли станоклар бор, барча касбдаги ремонтчи ишчилар мавжуд. Райондаги 12 совхоз ва 13 колхознинг барча тракторлари, сеялкалари ва дон комбайнларининг капитал ремонти район бирлашмасининг устахонасида, пахта териш, қўсак юлиш ва қўрак чувиш машиналарининг капитал ремонти эса Жомбой бўлими устахонасида бажарилади. Ихтисослаштирилган устахоналарда бутун йил давомида ремонт тўхтовсиз давом эттирилади. Колхоз ва совхозларнинг трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари белгиланган муддатда сифатли ремонт қилиб берилади.

Ўтган йили «Октябрь» колхози 9 та ҳайдов, 22 та чопиқ тракторларини, 5 та дон комбайни ва 16 та пахта териш машинасини бирлашманинг устахоналарида капитал ремонт қилдириб олди. Сифатли ремонт қилинган трактор ва бошқа хил машиналар унумли ишлади, дала ишлари ўз вақтида бажарилди. Колхоз ялпи пахта ҳосилининг ярми машинада териб олинди. Барча ҳосил 31 иш кунида йиғиштириб олинди.

Ҳисоб-китоб асосида

Колхоз ва совхозлардаги техникани сақлаш, ундан фойдаланиш, ремонт қилишда ҳисоб-китобни қаттиқ қўлланиш, мавсумий ишларни бажаришда тежамкор бўлиш энг муҳим масала қилиб қўйилди. Бунинг учун ҳар бир хўжаликдаги техника турларига қараб алоҳида ҳисобот журналлари жорий этилди.

Биринчи журналга йил бўйи қилинган ишлар ва сарфланган ёнилғи ёзиб борилади. Мавсумда қанча ер ҳайдалгани, қанча пахта терилгани ёки галла ўрилгани, бунга қанчадан ёнилғи сарфлангани шу журналда акс эттирилади. Иккинчи журнал механизаторнинг машинани қабул қилиб олиши ва мавсумий ишларни бажаргандан кейин уни устахонага қандай ҳолатда топшириши учун белгиланган. Бу журналда машинани капитал ёки жорий ремонт қилиш зарурлиги кўрсатилади. Учинчи журналда эса барча техника ремонтига кетган запас қисмлар ва пул харажатлари ҳисобга олиб борилади.

Бу уч журналдан йил давомида ҳар бир машина қандай ишлагانлиги, мавсумий топшириқлар қандай бажарилганлиги, ер ҳайдаш, экиш, экинлар парваришш, ҳосил йиғим-теримига қилинган харажатлар қандай камайганлигини билиб олиш мумкин. Бу журналлар ҳар бир иш аниқ ҳисоб-китоб билан бажарилганини билиш ва таҳлил қилиш имконини беради.

Хўжаликларда юқоридаги журналларнинг жорий этилиши, ҳисоб-китоб ишлари тубдан яхшиланиши шуни кўрсатдики, оз маблағ ва меҳнат сарфлаб, кўп ва арзон маҳсулот етиштириш йўли билан катта иқтисодий тежамкорликка эришилди. Хўжаликни ҳисоб-китоб билан оқилона бошқариш туфайли техникадан унумли фойдаланилянти. Трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ёрдамида дала ишларини ўз вақтида юқори сифатли бажариш туфайли бултур талай миқдорда ёнилғи ва мойлаш материаллари тежаб қолинди. Масалан, ҳар гектар юмшоқ ер ҳайдаш учун 1967 йил 6 сўм 2 тийин сарфланди. Бултур 4 сўм 11 тийин сарфланди ва ҳар гектар ер ҳисобига 2 килограмм 100 грамм — ҳаммаси бўлиб 1260 тонна ёнилғи тежалди. Буни пулга айлантирганда 100 минг сўмдан ошиб кетади.

Машинанинг «умри» узаймоқда

Район хўжаликларида техника ремонтининг прогрессив усуллари қўлланилянти. Техникани асоссиз ремонтга қўйишга барҳам берилгани ва уни ҳисобдан ўчириш қаттиқ тартибга солингани ҳам яхши натижалар берянти. Ремонт қилинган тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг ишлаш муддати узаймоқда.

Район хўжаликларида техникани муддатидан илгари ҳар йили капитал ремонт қилиш учун сарфланадиган 1 миллион 336 минг сўм ва амортизацияси учун сарфланадиган 263 минг сўм маблағ тежаб қолинянти. Районда 1966 йили ҳайдов тракторларининг 13 процента ҳисобдан ўчирилган бўлса, бу рақам 1968 йили камайиб 4,6 процентга тушди. Кейинги бир йилда ҳайдов тракторларининг капитал ва жорий ремонти 6 процент камайди ва илгариги 39 процентдан 33 процентга тушди. Шу ҳисобнинг ўзидан талай маблағ тежаб қолинди. Бу тадбирларни изчиллик билан амалга оширган Улуғбек номли совхоз коллективи ўтган йилни 900 минг сўм соф фойда билан якунлади.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида катта вазифалар турибди. Пахта, галла, сабзавотнинг ҳосилдорлиги янада оширилиши, давлатга кўп миқдорда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб берилиши керак. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, механизаторлар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олинган мажбуриятларни шараф билан бажариш учун астойдил ғайрат қилмоқдалар, ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Бунга кўклам экишига қандай тайёргарлик кўрилаётгани мисолида ишонч ҳосил қилиш мумкин.

Техника тахт

Қиш қаттиқ келиб, қалин қор ёққани ва ҳаво совуқ бўлишига қарамай, техника ремонти тўхтатилмади. Колхоз ва совхозларнинг устахоналарида ҳам, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмаси ва Жомбой бўлимидаги устахоналарда ҳам ремонт икки сменада узлуксиз давом эттирилди. Тракторлар ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонтини муддатидан олдин тугаллаш учун кўшимча кучлар сафарбар этилди. Доимий ремонт бригадаларининг унумли ишлаши таъминланди.

Натижа ҳам шунга яраша яхши бўлди, Техника ремонти Самарқанд областида биринчи бўлиб тугалланди. «Октябрь» колхозининг механизаторлари барча техникани 5 январдаёқ тўла тахт қилдилар. «Партия XXII съезди», Жданов номли, Ленин номли колхозлар, «Жомбой», Улуғбек номли совхозларда ҳам техника ремонти сифатли тамомланди. Район бўйича 456 та ҳайдов, 939 та чопиқ трактори, 532 плуг, 463 чигит экадиган сеялка ва барча чизеллар, зиг-заг молалар, ўғитлагичлар ер текислаш машиналари тахт қилиб қўйилди. Ҳаво исиб кетиши билан барча техника далага чиқарилади, ер ҳайдаш ва экишга киришилади.

В. ҚУРБОНОВ,
«Ўзсельхозтехника» Булунғур район бирлашмасининг бошқарувчиси.

С УРХОНДАРЁДА ҳаво исиб қолди. Урик ва бодом гулладн. Баҳор мафтун этади.

Х. Маматқулов фотоси. (ЎзТАГ).

Хатлардан сатрлар

ЭЛГА ҒАМХЎР

Ленин орденли Жонгул опа ўз тақдирини меҳнат билан дратганлардан. У етим қиз эди. Элга суяниб, меҳнатга кўнгил қўйиб кам бўлмади. Бундан ўн йиллар муқаддам Жонгул опа «Правда» колхозидагина эмас, Яккабоғ районида ҳам чевар теримчи сифатида танилди. Мана салкам 30 йилдирки у колхоз даласида конкуярлик намунасини кўрсатиб келмоқда. Унинг йиллаб терган пахталарини йиғса улкан хирмон бўлади.

Жонгул опа пилла етиштиришда ҳам катта тажриба орттирди. 22 йилдан бери у она-Ватанга неча тонналаб «кумуш тола» армуғон этмади дейсиз. Биргина ўтган йили икки қути уруғдан 255 килограмм пилла топширди.

Чевар теримчи, моҳир пилдакор Жонгул опа Ҳусанова Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати сифатида ҳам эл хизматини сидқидил бажариб келмоқда. Унинг ташаббуси ва жонкуярлиги билан қатор қишлоқларда Ильич чироқлари порлади, қишлоқ хонадонларига «зангори олов» келди.

Одамлар ҳар ишда элга ғамхўр бўлган меҳнатсевар депутатнинг мартабасини баланд тутиб келишянти.

Э. НАМОЗОВ.
Б. РАВШАНОВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг студентлари.

ҚИШЛОҚ БУНЁДКОРЛАРИ

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган Шаҳрисабз колхозлараро қурилиш ташкилоти катта иншоотларни қўлга киритмоқда Айниқса, Самад Қурбонов бошлиқ қурувчи бинокорлар бригадаси «Партия XX съезди» колхозидаги Катта Мўминобод қишлоғида олқишга сазовор ҳиммат кўрсатишди. Бригаданинг марду-майдонлари қишлоқ аҳлига сўнгги бир йилда 6 та уй-жой янги мактаб ва медицина пункти биноларини совға қилишди.

С. ПУЛАТОВ.

* * *

Яқинда Фарғона шаҳрида Ўзбекистон матлубот жамиятлари ташкилий-инструкторлик бўлимининг ходимлари республика семинариға тўпландилар. Семинар қатнашчилари «Ўзбекбирлашув» правлениеси раисининг биринчи ўринбосари В. Доленко, «Ўзбекбирлашув» правлениеси ташкилий-инструкторлик бўлимининг бошлиғи А. Ҳасанов ва бошқа ўртоқларнинг докладларини тингладилар.

П. МИРОҚИЛОВ.

ШЕЪРИЯТ БЎСТОНИ

Бу бўстон саҳнида гул кўп,
чаман кўп.
НАВОИЙ.

Навоий қасрининг қошида
кўрнам
Шеърият бўстони қилинди бунёд.
Шоирларин бошга кўтарган
ўлкам,
Кўнглимиз боғини айлади обод.

Икки ёнда — улуғ устодлар
мамнун,
Тўрда — Навоийнинг мармар
ҳайкали.
Шеърий анжуманга бош бўлиб
бугун,
Алишер лаб жуфтлар, недир
айтгали.

Ўртада сарҳовуз—ниҳол булоғи,
Меъморлар санъатч гулдор
саҳнида.
Ғозғон мармаридан сўлим
қирғоғи,
Шоирлар сиймоси зилол
мавжида.

Устодлар изидан очилгандек гул,
Дилни сарҳуш айлар ажиб
чаманзор.
Гул ишқида ёниб ўтгандек
булбул,
Шеър шайдоси бундан аримас
зинҳор.

Шоирлар руҳини шод қилмоқ
учун
Халойиқ ошиқар шеър
бўстонига.
Устодлар қошида бош эгиб бугун
Сонин қулоқ тутар дил
достонига.

Боғидан саралаб келтирган
гулин
Шоирлар пойига қўяр аввайлаб.
Таъзим-ла кўксига қўйганча
қўлин
Меҳрин изҳор этар, шеърин ёд
айлаб.

Устодлар миннатдор бўлиб
халқимдан
Мамнун тикилади юзларига жим.
Олқишлар чашмаси жўшиб
қалбимдан,
Сўз мулкин шоҳига қиламач
таъзим.

Ҳазрати Навоий сўзига муштоқ:
Лутфий ва Нодира, Муқимий,
Фурқат.
Дийри васлига етгандай шу чоқ,
Бобир мирзо кўнглин тари этган
ғурбат.

Ўтли нигоҳ билан боқар устодга:
Ҳамза ва Қодирий, Ҳамид ва
Ғафур.
Ойбек қўл узатар аста довотга,
Алишер қалбига бахш этиб
сурур.

Шарқий мушоира қандоқ бўлар
деб,
Жилмайиб, кузатиб турибди
Пушкин.
Навоий бергандек анжуманга
зеб,
Эл аро таратар ғазаллар
мушкин.

Одамлар маст бўлиб ғазал
бўйидан,
Қалблар дарёсидан теришдаи
дур.
Қуёш жарчи бўлган шоир
тўйидан,
Шодлик қадаҳини кўтарар
масрур.

Меҳр пиёласин айлаб лиммолим,
Навоийга тутар Ғафур ал Ғулом.
Алишер юзида ўйнар табассум.
Устодлар қўлида шароб тўла
жом.

Одамлар юзига тикилиб масъум,
Ҳаёлга чўмади шоири замон.
Навоий қошида этгандай таъзим,
Сухан дегизидан теради
маржон:

— Ҳазрати Навоий, асрлар оша
Орзу дарахтингиз меваси
ларзон.
Жаҳочни қилинг деб, сайру
томоша,
Сизни боши узра кўтарди замон.

Бир қаср безатдик, сизга деб
устод,
Унга нўрк бахш этди сизнинг
мулкингиз.
Маъни хазинасин айладик обод,
Боқиқанда, тоғ қадар ўсар
кўнглимиз.

Сизни деб жаҳдигу Шарқ ила
Ғарбни,
Мулкингиз жамладин ушбу
қасрга.
Қутлуғ номингизга қўндирмай
гардни,
Сизга қаср қурдик буюк асрда...

Икки ёнда — улуғ устодлар
мамнун,
Тўрда — Навоийнинг мармар
ҳайкали.
Шеърий анжуманга бош бўлиб
бугун
Алишер лаб жуфтлар ҳиммат
айтгали:

«Хушдурур боғи ҳоҳнот гули,
Барчадин яхшироқ ҳаёт гули».

Барот БОЙҚОБИЛОВ.

КОНКУРСГА КЕЛГАН ҲИКОЯЛАРДАН

ҲУРИ ЧЕВАР

ҲИКОЯ

Эшик эҳтиётлик билан ҳия очилиб, юзлари қизил, соч оппоқ бир кампир ийманибгина мўралади. Тўғмачадай қора кўзлари гилтиллаб кетди.

—Мумкинми... қизим?—сўради илтижо билан.

—Келинг, кираверинг, бувижон, бемалол.

Кампир эшикни хаттароқ очиб ичкари кирди-да, аста ўгрилиб чап қўли билан аввайлаб ёпди. Қадам босмай турибдаи фамилиямни сўради. Кейин серажин юзларига табассум югуриб, чап қулочини ёзганича ҳиллиллаб ,мен томон кела бошлади. Мен ҳам турдим.

—Эсонмисиз, омонмисиз, қизим...

У шундай меҳр билан бағрига босиб кўришдики, ҳайрон бўлиб кампирга бошдан-оёқ қараб чиқдим. Бинафша ранг жун кўйлак, қора бахмал камзул, амиқон калиш-махси. Ниҳоятда қариб қолган бўлишига қарамай, қаддиқоматли тик, келишгаа. Ешлигида гўзал бўлгани шундоқгина кўзларида, анордай бўртган юзларида жилваланиб турибди.

—Марҳамат, бувй, ўтиринг — диванга таклиф қилдим.

Кампир такаллуф билан бош иргаб, чап бикинини ушлади-да, дарров ўтира қолди. Оқ оралаган қошларини хиёл чимириб, енгил ух тортди.

— Жа, тешада ишларакансиз-а, қизим,—деди у ғўё баланд қаватда ишлаш катта мансабдай. У бошини сарак-сарак қилиб, дока рўмолини бўшатиброқ ўради. — Чиқунча нақ нафасим томоғимга тиқилабзди-ю!

«Жуда зарурмиди, чиқишингиз шу баландга?» деган, маънода кампирга тикилдим. Фикримни англаб кампир жилмайди. Нур тўла кўзлари билан атрофга, ҳатто стол устидаги ёзувли қоғозга, қўлимдаги қаламга, кейин кўзларимга алмак-ндай ҳавас, шу билан бирга аллақандай ўкинч ҳисси билан бир-бир термилиб чиқди-да, салмоқлаб гап бошлади.

— Э, қизим, чарчасам-чарчаман-да, кошкийди шундоқ жойларга ҳар куни келиб юрган бўлсам. Умримда бир мартагина келибман-а! У ҳам бўлса сизнинг...

Бувининг овози титради. Юпқа лаблари пирпиради. Кўзларини яшириш учунми, камзулининг чўнтагини чап қўли билан пайпаслай бошлади. Ниҳоят, кичкина буклоқлик қоғоз олиб менга узатди. Бармоқлари титраб кетгандек бўлди.

—Ман... ўша... сиз чақирган Ҳуриман, қизим...

—А?! Ростданми? — кампирни эндигина кўраётгандек тикилиб қолдим. Қўлимда ўзим ёзиб юборган хат. Назаримда шу бир парча хат қарияни чарчатиб, ташвишга солиб бу ерга олиб келгандай.

—Сизни овора қилибмана, бувижон, эссизгина...

Бундан бир ҳафта олдин эди. Янги кедган бир даста хатларни ўқирдим. Бир талай ҳаваскор қизлар ўз ишқий машқларини юборишибди. Ешликда ким шеър ёзмайди, дейсиз. Гарчи матбуотда ёритишга лойиқ бўлмаса-да, ҳаммасини бир-бир ўқиб, жавоб ёзмоқ зарур. Ўқидим, жавоб топдим. Лекин бир варақ қоғозга хуснихат билан ёзилган шеъра узоқ тикилиб қолдим, қайта ўқидим.

Ишқ бобида менга баробар
эмас Ширин
Уларда юз ғам эди, лек менда
минг ҳасрат.
Ғамимнинг заррасчи тоғларга
арз айласам
Ҳайҳот, чидолмагай, аслр
қилмагай тоқат...

Шеърнинг давомида қизнинг севгилиси воғлига етолмагани, тақдирга тан бермай иложи қанчалиги айтилган эди. Айниқса шеърнинг умидсиз сатрлар билан тугаллангани қайратга солди мени. Шеър ғўё ёш бир қизнинг қалб ноласидан хабар бераётгандек эди.

Лозим бўлса қизга ёрдам бергим, шеърнинг қотуқ ва камчиликлари ҳақида юзма-юз ўтириб гаплашиб олгим келди. «Синглим Ҳури!» дея уни редакцияга чорлаб хат ёздим. Бунинг устига қиз қаердв ўқиши ё ишлашини ҳам ёзмаган, фақат уй адреси, исми бор, холос...

— Ҳа, болам, мен ўша Ҳуриман,—унинг кўзларига ёш қалқиди. Бирдан хўрсиниб, тўлиқиб кетди. Ювиб олдим.

— Бувижон, хафа бўлманг. Кечиринг мени. Сизни ёш қизлардан деб ўйлаб...

Кампир бошини кўтарди. Ешлик кўзлари жилваланиб менга тикилди.

—Кошкийди, қизим. Сиз айтгандай ёш бўлсам, яшариб қолсам, қандоқ шеърлар ёзардим. Ҳаётда бундоқ тузукроқ из қолдирардим. Афсуски...

Кампир қилт этиб ютинди. Асабий ҳолда бир қўллаб ойимдоқа рўмолини қайта ўради. Мен унга далда бердим.

— Шунга ҳам хафачиликми, бувижон, ҳалиям ёсангиз бўлаверади. Ижоднинг эрта-кечи йўқ, дейишади-ку!..

— Оҳ, қанийди, жон болам, ёзишга юрагим бетласа, қўлим бўлса,—оғир тебраниб кўзларини юмиб-очди. Юзи оқариб, кенг пешанасидаги ажинлар қалтиллашди.

—Бу шеърни ёзганимга, эҳ-ҳа... эллик йилдан ошиб кетди. Ўшанда ўн олти-ўн еттида эдим. Эрга теккунимча қўшниимиз — «отин ойи»дан ўқиш-ёзишни ўрганиб олгандим. Китоб ўқишимга дадам рухсат берарди-ю, лекин кейин эрим таъқиқлаб қўйди. Бир куни ёлғиз ўтириб жуда-жуда шеър битгим келди. Шу паллада эрим намоздан қайтиб қолса бўладими... Қоғозни шошиб-пишиб буклаб, нимчамнинг чўчтагига яширяётсам, «хап сени, ўйнашингга хат ёзаётганмидинг» деб қўлимдан шартта олиб ўқийди денг. Деразанинг ёнига келиб хижжалаб ўқий бошлаганида, югуриб бориб қўлидан юлиб олдим....

Ҳури бувн жим бўлди. Қовоғини солиб бир нуқтага тикилди. Бирдан кўзлари ғазабга тўлди.

— Кейин эрим мани ўппосламоқчи бўлди. «Фарҳоднинг ким?» деб қўлларимни шундай қайрдики... Ўшанда мана шу ўнг билагим қарс этганини биламан. «Вой қўлим!» дегачча шеърни чангаллаб ҳушдан кетибман...

Кампирнинг юзлари буришиб, ўнг қўлини енг устидан аввайлаб силаб қўйди. Унинг ўнг қўли тирсагидан пасти узуқ енг ичида шалвираб турарди. У оғриқнинг чекинишини кутаётгандек бирпас қўзларини юмиб турди-да, кейин бирдан енгил тортиб гапида давом этди.

— Онам раҳматлик ўша шеъри мис қутичага солиб, яшириб ташлаган экан... Тунов куни ўғлим эски ўйимизни бузаётса, шиппинг кавагидан чиқиб қолса бўладими...

Кампирнинг чеҳраси ёришиб кетди. Ёш боладай яйраб, жилмайиб қўйди. Мижжаларидаги ёшни артди. Кўзлари беғубор нурга тўлди.

—Неваларим тушмагурлар, янги алфавитни ўргатиб, мани саводхон қилиб қўйишган денг. Ўтирволиб ёшлигимни эслаб ўша шеърни оқ қоғозга кўчирдим. Бор бўғур, ўртанча неварам жуда шўх, жуда донода, билмадим шоир бўладими? Шеърни кўриб қолиб. «тез бўлинг, газетахонага юборамиз, сиз шоира экансиз» деб турвоса бўладими? Қўй, бўлмайди, ҳозирги замонга тўғри келмайди бу шеър, десам ҳам, қўлимдан тортқилаб олуади, юборворибди-да, бола тушмагур!

Кампир қотиб-қотиб, яйраб кулар, рўмолчаси билан кўзларини артиб қўяр эди.

— Қаранг энди, қизим, шеъринг орқасидан ўзим ҳам келиб ўлтирибман. Шеър мени яшартириб юборганнинг қаранг. Шеър ўлмайдиган нарса экан-да, а, болам?! Мана шу биттагина шеър ёшлигимни сақлаптн-я, ёшлигимни! — деди у гурур билан.

—Кейин ҳеч ёзмадингизми, шеър?—сўрадим Ҳури бувидан.

Қария яна ўнг қўлини силаб қўйди:

—Шу қўлим жуда кўп азоб берди: шеър ҳақида ўйласам, юрагим зиллаб қўлимга оғриқ кириб кетарди. Кейин бекордан худо безор деб, тиззамга ишпеч қадаб, чап қўллаб ёппи тикиб ўтирдим. Битта ёппи тикиб бўлсам-битта шеър ёзгандай енгил тортардим. Шу ҳунаб билан ювиб, бола-чаца боқиб умрим ўтди. Маҳалламиздагилар мени «Ҳури чевар» деб тилга олишарди. Мана энди ажойиб ҳур замонлар бўлиб кетди, ўғил-қизларим, набираларим ёппи тикишгаям қўйишмайди. Чарчаб қолармишман...

Ҳури бувини кўчагача кузатиб тушдим. Курсида ўтирган ўрта ёшли йигит югуриб бориб қайрғоч тагидаги енгил машинанинг эшигини очди. Кампирнинг қўлларидан тутиб, аввайлаб, машинага ўтказиб қўйди. Машина жилар экан, Ҳури бувн қилмайиб қўл силкиб хайрлашди.

Санъат МАҲМУДОВА.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

Журналнинг учинчи сони «Оммани коммунистик руҳда тарбиялашга кун сайин эътибор берайлик» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

«Ленин лекторийси» рубрикаси остида И. Немировскийнинг «Совет-лар партия раҳбарлиги ленинча принципларининг КПСС томонидан изоҳлий ривожлантирилиши» сарлавҳали мақоласи ҳамда бошланғич сиёсий мактабларнинг пропагандистлари ва тингловчиларига ёрдам циклида «Ленин назарий меросини чуқурроқ ўрганайлик» деган темада методик қўлланма босилган.

«Экономика, яшлаш чиқариш, меҳнат» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг секретари Х. Матрасуловнинг «Суғориладиган гектар резервлари», Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, техника фанлари кандидати С. Амплевская, Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси илмий-тадқиқот институтининг аспиранти Л. Грешковаларнинг «Қишлоқ хўжалик техникасини тўла-тўкис ишга солайлик», иқтисод фанлари кандидати К. Попад-нинг «Ўзбекистон ССРда миллий даромаднинг истеъмол қилиниши ва жамғарилиши» сарлавҳали мақолалари ёритилган.

«Идеология иши ва турмуш» бўлимида фалсафа фанлари кандидати Г. Нажимовнинг «Эскириб қолган традицияларни йўқотиш — ҳаёт тажрибаси» сарлавҳали мақоласи берилган.

Булардан ташқари, журналнинг «Идеология иши ва турмуш» «Партия турмуши», «Муҳим саналар ва воқеалар», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар бор.

МЕБЕЛЛАР УЙИ

Уч оғайни ботирлардек савлат тўкиб турган, ҳар бири тўқиз қаватли уч бино иши диққатини ўзига тортади. Қардош Украинанинг донецклик бинокорлари тиклаган бу мухташам, кўпхонали уйларда яқинларинада 144 га яқин оила ҳовли тўйлари ўтказишган эди. Куни кеча эса, ана шу иморатларни туташтирган ҳолда қурилган бир қаватли магазин эшиклари илк бор харидорларга очилди.

— Турли мебеллар сотиш учун мўлжалланган бу магазин катталиги жиҳатидан Ўрта Осиёда ягона ҳисобланади, — деб ҳикоя қилади унинг директори Яҳё Иброҳимов.—унга «Мебеллар уйи» номи берилди. Харидорлар учун барча қулайликлар мавжуд деса бўлади. Харид қилинган молларни махсуслаштирилган машинага ортиб бериш, уйларга элтиш ишлари амалга оширилмоқда. Кейинчалик мебеллар танлаш, жойлаштириш тартиби, шунингдек улардан тўғри фойдаланишни ўргатишда ёрдам берувчи консультация хоналари ташкилланади.

Ойнаванди кенг ва ёруғ савдо зали бир минг 400 квадрат метр майдонни ташкил этади. Зал деворларининг нафис бўёғи, тувакларга қўйилган ранг-баранг гуллар дилни очади. Магазинда мебеллардан ташқари гилам, поёндозлар ҳамда керамика, сополдан ишланган ҳар хил ёдгорликлар сотилаётир. Мазали таомлар хушбўй ҳиди таралаётган ошхонада хўрандалар гавжум.

Бино лойиҳасининг яхши томони шундаки, келтирилган моллар машинаси билан тўғри махсус йўлакдан магазин остига йўналади. Юк тушириллгач, лифтлар орқали юқорига кўтариб берилади.

Чилонзорнинг Оқтепа майдонидаги 30 сотувчи хизмат қиладиган «Мебеллар уйи»нинг очилганидан пойтахтликлар беҳад хурсанд.

Ҳ. НОСИРОВ.

Суратда: харидорлар мебеллар танлашмоқда.

Н. Тўраев фотоси.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

ФРАНЦИЯ

Компартиясининг даъвати

ПАРИЖ. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси мамлакат аҳолисини мамлакатнинг маъмурий территориал бўлинишини ўзгартириш ва сенатни ислоҳ қилиш масалалари юзасидан ўтказиладиган референдумда «рад» жавобини беришга чақирди.

Франция Коммунистик партиясининг кеча эълон қилинган даъватида ҳукумат лойиҳаси демократияга зид эканлиги таъкидлаб ўтилади. Бу лойиҳанинг мақсади йирик монополияларнинг мамлакат ҳаёти устидан ҳукмронлигини кучайтиришдир. Франция Коммунистик партияси яна қуйидагиларни уқтирб ўтади: лойиха моддаларига мувофиқ, коммуналар ва департаментларнинг ҳуқуқлари камайтирилади, сенат эса халқдан тағин ҳам узоқ турган орган билан алмаштирилади.

Франция Коммунистик партияси ҳозирги ҳукуматнинг мамлакат олдида турган катта проблемаларни ҳал этишга қодир эмаслигини таъкидлаб, Францияда йирик капиталистик компанияларнинг ҳукмронлигига чек қўйдиган илғор сиёсий ва иқтисодий демократия режимини вужудга келтириш тарафдори эканлигини билдиради. Бу режим тинчлик, халқаро ҳамкорлик, коллектив хавфсизлик ва қуролсизланиш сиёсатини амалга оширади. Бу мақсадга эришмоқ учун, дейилади Франция Коммунистик партиясининг даъватида, барча ишчилар ва демократик кучларнинг мустаҳкам иттифоқи зарур.

АРАБ ПАРТИЗАНЛАРИНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ

ҚОҲИРА. 25 март. (ТАСС). Араблар Синай тақчилоти қўмондонлигининг бу ерда эълон қилинган ахборотида айтилишича, Синай ярим оролида ҳаракат қилаётган араб партизанлари отряди Сувайш каналининг шарқий соҳилида Исроил босқинчи қўшинларига қарши биринчи марта ракеталарни ишга солган. Ракеталар ёдгорилиши натижасида душманнинг қурол-аслаҳа омбори яксон қилинган, бир қанча артиллерия позициялари, радар установкаси мажақлаб ташланган. Партизанлар Сувайш каналининг шимолий қисмида Ал-Қантарадан шарқда тўпланган Исроил қўшинларига қарши ҳужум қилиб, унинг кўп аскарини қириб юборганлар.

Партизанларнинг бошқа бир группаси Сувайш қўлтиғи соҳилидаги Айюн Муасса районида Исроил қўшинларига ҳужум қилган. Ватанпарварлар бу операция чоғида душманнинг ана шу мавзилгоҳдаги артиллерия позициялари ва казармаларини вайрон қилганлар.

ЖАЗОИРДА СССРГА БАҒИШЛАНГАН ВИСТАВКА

ЖАЗОИР. 26 март. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорнийнинг расмий визит билан Жазоир Халқ Демократик Республикасига келиши муносабати билан Жазоир пойтахтида «СССР—араб халқларининг дўсти» деган катта виставка очилди.

Виставка «империализм кирдикорликларига қарши курашаётган совет халқи билан араб мамлакатларининг халқлари ўртасидаги ҳамкорлик мустаҳкамланаверсин ва ривожланаверсин» деган шиор остида ўтмоқда.

Кўплан-кўп фотосуратлар Совет Иттифоқини араб давлатлари билан боғловчи дўстлик тўғрисида ҳикоя қилади. Бу фотосуратлар экономикани вужудга келтириш ва ривожлантиришда, миллий кадрлар тайёрлашда, янги қаёт қуришда СССРнинг араб мамлакатларига кўрсатаётган мадади ва ёрдамидан яққол далолат беради.

Виставкани очиш маросимида миллий таълим министри А. Толиб, ахборот министри М. Бенаҳё, Жазоир жамоатчилигининг кўпдан-кўп вакиллари, Жазоирдаги дипломатия миссияларининг бошлиқлари, СССРнинг Жазоир Халқ Демократик Республикасидаги элчиси Д. П. Шевлягин, Совет элчихонасининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

ГДР МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ НОРОЗИЛИКЛАРИ

БЕРЛИН. ТАСС мухбири В. ГОРДЕЕВ хабар беради:

Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлари Мао тўдасининг Совет Иттифоқи территориясига қилган қабиҳ ҳарбий ҳужумидан чуқур дарғазаб бўлиб, кескин норозилик билдирмоқдалар.

Мао тўдаси Совет кишиларига — Хитой халқига озодликка чиқиш ва ўз ҳокимиятини барпо этиш учун ёрдам берган халқ вакилларига қаратиб ўқ отиш тўғрисида буйруқ берганлигига ақл ҳам бовар қилмайди,—дейишди Шверин шаҳридаги озиқ-овқат корхоналарининг бир группа ходимлари.

Биз Мао тўдаси келтириб чиқарган игвогарликдан дарғазабмиз, дейилади Эйзенхюттенштад савдо ташкилотлари ходимларининг касаба союз газетаси «Трибюне»да эълон қилинган мактубда. Жаҳонда биринчи социалистик давлат чегарасида қилинган игвогарлик Ғарбий Берлинда Ғарбий Германия федерал мажлиси қонунга хилоф суратда ўтказиладиган вақтга тўғри келиб қолганлигини тасодифий ҳол деб бўлмайди. Бундай игвогарлик янги нацистларни жуда шодлантириб юборганлигига ҳам ҳайрон қолмаса бўлади.

Совет—Хитой чегарасида қилинган шармандали Хитой игвогарлиги, деб ёзади Берлиндаги «Аутотранс» халқ корхонасининг ёш ишчиси М. Циммер «Юнге вельт» ёшлар газетасида босилган хатида, Мао тўдаси шовинистик сиёсатни амалга ошириб, агрессив империалистик доираларнинг ёрдамчисига айланиб қолганлигини кўрсатади. Бу тўданинг тутган хавфли авантюристик йўли Хитой халқига нисбатан ҳам сотқинликдир, халқаро ишчилар ҳаракатига нисбатан ҳам сотқинликдир.

Ўт очишни тўхтатиш линияси ўтадиган Сувайш канали зонасидаги аҳвол ҳамон тангли. гича қолиб келмоқда. Исроил урушқоқлари ҳар куни тинч араб шаҳарларига замбаралардан ўқ ёғдирмоқдалар. Суратда. Исмоилия шаҳрининг Исроил агрессорлари тўпларидан ўққа тутгандан кейинги аҳволи.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

ПОКИСТОНДАГИ АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК. 26 март. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентлигининг мухбири Карачидан хабар беради: президент Аюбхон бутун ҳокимиятни топширган генерал Яҳёхон бугун Покистон радиоси орқали нутқ сўзлаб, менинг «Биринчи галдаги ва асосий вазифам мамлакатда тартибни тиклашдан иборатдир» деди.

Яҳёхон ҳарбий ҳолат жорий қилинганидан сўнг бутун мамлакатда осойишталик сақланаётганлиги ва энг муҳим маҳкамалар нормал ишлаб турганлигини маълум қилди.

ЛОНДОН. 26 март. (ТАСС). Рейтер агентлигининг хабар беришича, Покистоннинг янги маъмурлари бир қанча қарорлар эълон қилдилар. Бу қарорлар ҳарбий ҳолат қонунларини бузганлик учун қаттиқ жазо берилишини, шу жумладан, қамоққа олиш ва қатл қилишни кўзда тутади.

Барча граждан шахсларга 24 соат мобайнида полицияга ўт очиш қуролларини топшириш буюрилди.

Вилоятлар ҳарбий губернаторлари вазифалари бекор қилинди. Уларнинг ўрнига генерал-лейтенант Аттикур Раҳмон Ғарбий Покистон ҳарбий маъмуриятининг бошлиғи қилиб, генерал-майор Музаффариддин Шарқий Покистон ҳарбий маъмуриятининг бошлиғи қилиб тайинланди.

Футбол

КУБОК УЧУН

«А» классидаги командалар СССР кубоги учун дастлабки футбол ўйинларини ўтказдилар. Афсуски республиканинг вакили бўлган икки коллектив кубок учун бўладиган ўйинларни шу биланоқ тамомлади. «Зарафшон» (Навоий) командаси Ленинобод шаҳридаги ўйинда «Помир» командасига 1:2 ҳисобида, Фарғонанинг «Нефтяник» командаси Ашхоблнинг «Строитель» командасига 0:1 ҳисобида ютқазди.

Эндиликда футбол ишқибозларининг бутун умиди 28 мартда «Помир» командаси билан ўйнайдиган «Политотдел» командаси билан, шунингдек чек ташлашга мувофиқ кучли рақиб ҳисобланган Москванинг «Торпедо» командаси билан ўйнайдиган «Пахтакор» командасида қолди. Нима ҳам дейиш мумкин, гап қанча команда борлигида эмас, чунки кубокнинг битта эгаси бўлади. (ЎзТАГ).

«ПАХТАКОР» КУЧ СИНАШДИ

26 март куни «Пахтакор» стадиони узра муҳлисларнинг илк бор хайқиқилари янгради. Севимли командамиз бу йилги мавсумга ҳанчалик ҳозирлик кўрганлигини пойтахтликларга намойиш қилди. Бу кунги ўртоқлик учрашувида футболчиларимиз олий лига дебютанти бўлган Свердловснинг «Уралмаш» командаси билан беллашиб, 4:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. Тўпларни «Пахтакор»нинг тажрибали футболчиларидан Х. Рахматуллаев, Б. Иброҳимов, Г. Красницкий ва В. Бектошевлар киритишди. (ЎзТАГ).

ХОККЕЙ

ЕТТИНЧИ ҒАЛАБА

Чоршанба куни мамлакатимиз терма командаси ўзининг навбатдаги учрашувини Финляндия хоккейчилари билан ўтказди. Уларнинг бу гал ҳам омадлари келди, аламатлар финляндияликлар дарвозасига 7 шайба киритиб, 7:3 ҳисобида еттинчи ғалабани қўлга киритишди. Шу куни командамизнинг кучли рақиби бўлган Чехословакия хоккейчилари АҚШ командасини 6:2 ҳисобида ютиб, очколар сонини 14 тага етказдилар. Бугун эса бу икки команда ўртасида ўтказиладиган пешқадамликни ҳал қилувчи ўйинни маҳаллий вақт билан соат 24 да кўришингиз мумкин.

Ўйинлар жадвалининг 27 мартдаги кўринишн (кечаги. Канада—Швеция командалари учрашуви натижалари кўрсатилмади).

	У.	Ю.	М.	Ш.	О.
СССР	8	7	1	52—17	14
ЧССР	8	7	1	36—16	14
Швеция	7	5	2	30—13	10
Канада	7	3	4	16—22	6
Финляндия	8	1	7	18—43	2
АҚШ	8	0	8	16—57	0

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Ўзбекистоннинг барча районларида ҳавонинг ўзгариб туриши, деярли ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Шарқдан секундига 5-10 метр тезликда эсган шамол Бекобод ва Ховос районларида 20-25 метргача кучаяди. Ҳарорат 7-12, жанубда эса 20 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 3-7 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 2-4, кундузи 12-14 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — «Наво» мақомидан парчалар. 9.30 — Симфоник рақслар. 9.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат (тожикча). 11.15 — «Халқ контроли амалда» (русча). 11.30 — Д. Зокировнинг хор асарлари. 12.45 — «Замондошларимиз». 13.30 — И. Бах ва Гендел асарларидан концерт. 15.15 — Мулянка маданияти радиоуниверситети. 16.10 — Концерт (талабаларга мувофиқ). 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 17.00 — «Ўзбекистон ёш композиторларининг самарали ишлари» (русча). 18.00 — «Ёшларни интернационализм руҳида тарбиялаш». 18.10 — Г. Қодиров. Балет сюитаси. 19.20 — Чолғу куйларидан концерт (татарча). 20.00 — «Ўзбекистон қурилишларида» радиожурнали (русча). 20.30 — Концерт (саноат ходимлари учун). 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Концерт (илғорлар учун). 21.40 — «В. И. Ленин империализм даврида капиталистик мамлакатларнинг иқтисодий ва сиёсий соҳада нотекис ривожланиши тўғрисида». 22.20 — Вальслар. 22.40 — М. Қориев. «Мовий кўзли гўзал». 23.15 — Дам олиш концерти.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 10.00 — «Кичкина деманг бизни» (спектакль).

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 — Тележурнал. 18.35 — Телеэнциклопедия. 18.50 — Халқ контроли экрани. 19.20 — Музикали композиция. 20.00 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 — Телеэнциклопедия. 20.20 — Ота-оналар университети. 20.55 — «Кинолетописи». 21.15 — «Олтин водий» телепрограммаси. 22.15 — «Оламга саёҳат» (киносаёҳатлар клуби).

23.15 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.45 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — Олмаота ва Фрунзе студияларининг кўрсатишлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 28/III да Шоир қалби (кундузи), русча Оқнуш кўли (кечқурун). 29/III да Олтин калитча (кундузи), Севилия сартароши (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/III да Аяжонларим (кундузи), Парвона (кечқурун). 29/III да Аяжонларим (кундузи), Алишер Навоий (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/III да Гавҳари шамчироғ (кундузи). Тошболта ошиқ (кечқурун). 29/III да Фарғона қонг отгунча (кундузи). Ешлинда берган кўнгил (кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Совет цирки усталари иштирокида КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ.

КИНО

Қўлга тушмас қасоскорлар (эрталаб соат 10 да). Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари (кундуз соат 2, 4 ва кеч 6, 8, 9-45 минутда) САНЪАТ САРОЙИ.

Бир киши ортиқча — «ЎЗБЕКИСТОН». «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да). «МОСКВА» (кундуз соат 1, 5 ва кеч 9 да).

Трубачёв отряди жангда (эрталаб соат 10 да), Виринея (эрталаб соат 11-40 минутда, кундуз 3 ва кеч 7 да — «МОСКВА».

Асримиздан миллион йил илгари — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сен менинг ҳаётимсан (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Революция чавандозлари — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

«Олтин мазбута» учун кураш— «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Сўнгги табор — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Трясогузка армияси яна жангда «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

Яхши жойлашибсан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, 6 ва кеч 9-45 минутда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ЎСИМЛИКЛАР БИОЛОГИЯСИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬ ИНСТИТУТИ

қуйидаги вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

лабораторияларга катта илмий ходимлар: липид биохимияси, актив физиологик бирикмаларни қидириш, пахтанинг анатомияси ва морфологияси.

Конкурс муддати — эълон чиқкандан сўнг 1 ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-143, Академия шаҳарчаси.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга қуйидаги мутахассисликлар бўйича

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КАФЕДРА МУДИРЛАРИ: фалсафа (фалсафа фанлари доктори, профессор ёки доцент), рентгенология (медицина фанлари доктори, профессор);

КАФЕДРА ДОЦЕНТ-БИОХИМИКЛАРИ: лаборатория диагностикаси, инфекция касалликлари, стоматология;

КАФЕДРА АССИСТЕНТЛАРИ: дермато-венерология, топографик анатомия ва оператив хирургия, врачлик—меҳнат экспертизаси (эксперт-невропатологнинг ярим ставкаси), травматология ва ортопедия (2 ўрин), анестезиология.

Конкурс муддати—25 апрелгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент—7, генерал Петров кўчаси, 51 уй.

РЕСПУБЛИКА ТИЛ ВА АДАБИЁТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1969/70 ўқув йилига ўзбек ва рус мактаблаон учун рус тили ва адабиёти мутахассислиги бўйича сиртқи бўлимга

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Рус мактабларини тугатганлар қабул қилинади.

Аризалар—20 апрелдан 31 майгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари—1 июндан 20 июнгача.

Қабул қилинганлар ётоқхона билан таъминланмайди.

Ҳужжатлар: Тошкент шаҳар, Литературная кўчаси 4-уй, қабул комиссиясига юборилсин.

Н. К. КРУПСКАЯ НОМЛИ ТОШКЕНТ МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ БИЛИМ ЮРТИ

сиртқи бўлимга 1969/70 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти мактабгача тарбия муассасалари учун тарбиячилар тайёрлайди.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида.

Аризалар 1 апреллан 30 майгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари — 1 июндан бошланади.

8 синфни тамомлаган ўқувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар: она тили ёзма (диктант), математика (оғзаки).

Ўқиш муддати— 3 ярим йил.

10 синфни тамомлаган ўқувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар: она тили ва адабиёт — ёзма (иншо), СССР тарихи (оғзаки).

Ўқиш муддати — 2 ярим йил.

Аризалар Тошкент шаҳар, Муқимий кўчаси, 178-уйга юборилсин.

ТОШКЕНТ СОВЕТ САВДО ТЕХНИКУМИ (Шота Руставели кўчаси, 25 уй)

1 АПРЕЛДАН

ҳамма ихтисослар бўйича сиртқи бўлимларнинг I ва II курс ўқувчиларини СЕССИЯГА ЧАҚИРАДИ

РЕСПУБЛИКА ПРОТЕЗ-ОРТОПЕДИЯ ЗАВОДИ ВА УНИНГ ФИЛИАЛЛАРИДА эшитиш протези кабинетлари ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН

юқори малакали мутахассислар иштирокида ҳар хил типдаги эшитиш аппаратларини танлаш ва ремонт қилиш олиб борилади.

Пенсионерлар, Улуғ Ватан уруши ва ҳамма группа меҳнат инвалидлари, ҳамма ўқув муассасаларидаги ўқувчиларга эшитиш аппаратлари бепул берилади, бошқа гражданларга эса нақд пулга берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Механический кўчаси, 5-«а» уй (21 автобус, 4, 5 троллейбусларнинг «Куйбишев майдони» бекати). Телефонлар 5-6-47-59, 6-6-47-53.

Фарғона шаҳар, 1-Май кўчаси, 35-уй.

Самарқанд шаҳар, Коммунистический кўчаси, 68-уй.

АШХОБОД ШАҲРИДА 30 МАРТДА 1966 йилда чиқарилган 3% ЛИ Давлат ички ютуқлар заёмининг 22-ТИРАЖИ УТКАЗИЛАДИ

Тиражда заёмнинг ҳар бир разрядига умумий суммаси 512560 сўмлик 9400 ютуқ бор. Шу жумладан: 5000, 1000, 500, 100, 40 сўмлик ютуқлар ўйналади.

Заём облигацияларини сотиб олинг!

ЭҲТИЁТКОР ОДАМ

ҲАР ТЎҒРИДА

КАЛЕНСИ (Испания)да яшовчи Педро Андрей Лоренс дунёда энг эҳтиёткор киши ҳисобланади. У денгизга балиқ овига кетаётганда ўзи билан бирга хат ташувчи учта кабутарни ҳам олиб кетади. Биринчи кабутар Лоренс қиргоқка эсон-омон етиб олиши ҳамоно хўжайинининг соғ-саломатлиги тўғрисидаги хабарни хотинига етказиш учун уйга учиб кетади. Иккинчи кабутар Лоренснинг хотинига ов қандай ўтганлиги ҳақида хат келтиради. Учинчи кабутар эса хўжайининнинг қайтадиган вақтини билдиради.

КЕЧ «ГУЛЛАГАН» МУҲАББАТ

ТРУР (Англия) графлигининг суди никоҳдан ажралиш тўғрисида Ольга Левью деган хотин берган аризани кўраётганида жуда ноқулай аҳволда қолди. Чунки, 84 ёшли Ольга Левью биринчи марта бундан 41 йил аввал эрга теккан. Энди эса у 78 ёшли «ёш киши»га иккинчи марта жуда шошилинч равишда эрга чиқмоқчи.

Суд нима қилсин: муҳаббат ёш танламас экан-да...

КЎЛДАГИ... ШАҲАР

ЛАТИН Америкаси тадқиқотчилари баланд тоғдаги Андах кўли остидан қадимий шаҳар қолдиқларини топдилар. Бу кўл денгиз сатҳидан 4 минг метр баландда жойлашган. Тадқиқотчилар сув ости шаҳри бундан минг йил аввал қурилган, деб тахмин қилмоқдалар. Уша пайтда бу кўл атрофидаги жойларда маданияти ниҳоятда юксак бўлган қадимий ҳинди қабилалари — аймарлар ҳукмронлик қилишган. Сув остидан 30 та ғиштин девор, тош йўл топилди. Бу йўл кўл қиргоғига қадар чўзилиб борган.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337604. Коммунистик тарбия — 331435. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347, Оммавий ишлар ва яатлар — 386679, 333553. Илюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро 43—141, Қарши 22—62, Наманган 21—86, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 74. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 01237.